

MICHAŁOWICE

GMINNY INFORMATOR
STYCZEŃ-LUTY 2023 (1/2023)

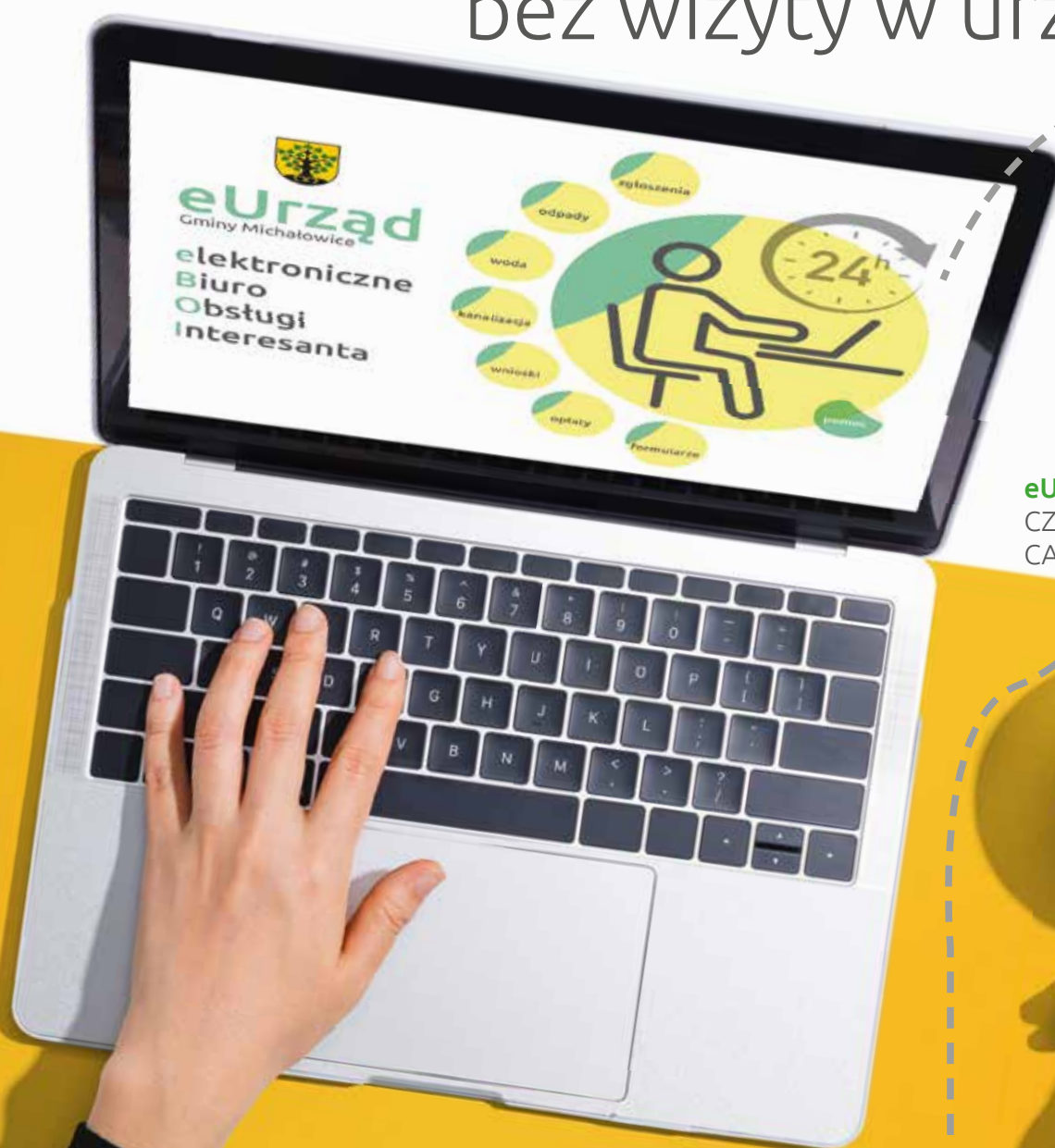
ISSN 2956-5235
WYDAWNICTWO BEZPŁATNE

Więcej o projekcie przeczytasz na str. 14

załatw sprawy z domu bez wizyty w urzędzie

eURZĄD
CZYNNY
CAŁĄ DOBĘ

www.michalowice.pl/e-urząd/

Usługi realizowane w ramach projektu pn. „Poprawa jakości świadczenia usług publicznych w formie elektronicznej w Gminie Michałowice”

Fundusze
Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Mazowsze.
serce Polski

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Spis treści:

BUDŻET

Budżet 2023	s. 4
Bezpłatne przejazdy dla seniorów autobusami linii nr 60, 61 i 62	s. 12
Stawki obowiązujące w 2023 roku w Gminie Michałowice	s. 13

INWESTYCJE

Elektroniczne Biuro Obsługi Interesana-załatw sprawę bez wychodzenia z domu	s. 14
Wkrótce rozpoczniemy budowę przedszkola w Michałowicach	s. 16
Inwestycje wodno-kanalizacyjne w 2023 roku	s. 18
Przebudowa ul. Skowronków w Pęcicach Małych	s. 19
Projekt przebudowy skrzyżowania ul. Głównej w Nowej Wsi i drogi wojewódzkiej DW 719	s. 20
Metamorfoza ul. Kolejowej w Komorowie	s. 21
Nowe parki kieszonkowe w Opaczy-Kolonii	s. 22

EKOLOGIA

Mieszkańcy naszej gminy oddychają coraz lepszym powietrzem	s. 24
O dopłatach do paliw, programach dotacyjnych do wymiany źródeł ciepła i aktualnych przepisach dotyczących eksploatacji źródeł ciepła	s. 26
Las Komorowski – źródło drewna czy źródło zdrowia?	s. 31
Nasz zielony dom	s. 33

DZIAŁ SENIORA

Bony rehabilitacyjne dla seniorów	s. 35
Gminne programy dla seniorów	s. 36

ZDROWIE

Wsparcie gminy dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin	s. 38
O bezpłatnych programach	s. 39
Szczepionka przeciwko HPV – prezent ważniejszy niż smartfon	s. 40
11 listopada – szkoła pamięta	s. 42

INICJATYWY

Poprawa bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów na drodze	s. 43
Świąteczne spotkania	s. 46

WYDARZENIA

Noworoczne spotkanie z organizacjami pozarządowymi	s. 47
Puchar Mazovia Cup dla gminy Michałowice	s. 49
200 lat!	s. 50

FLANERYSTA

Kanopus... Mimosa... Betelgeza...	s. 51
-----------------------------------	-------

PO GODZINACH

Biblioteki – podsumowanie działań w 2022	s. 52
--	-------

s. 16

Rozpoczynamy budowę przedszkola w Michałowicach

s. 39

Szczepienia przeciw HPV

s. 43

Poprawa bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów na drodze

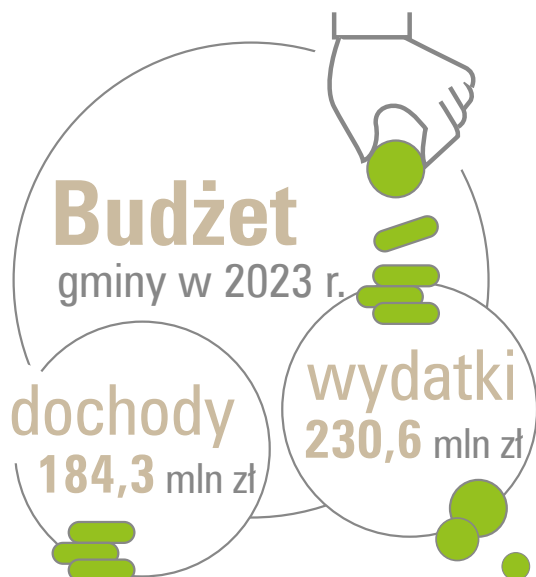
Autorzy tekstów: Paulina Cegłowska, Mariusz Marcysiak, Anna Mruwczyńska, Angelika Niedzieska, Magdalena Nowak-Segiet, Małgorzata Pachecka, Katarzyna Stygińska, Magdalena Zielińska. **Skład i łamanie:** dbPRINT Sp. z o.o., www.dbprint.pl **Grafiki:** freepik.com, AdobeStock **Zdjęcia:** Marcin Bójko, Mariusz Marcysiak, Stowarzyszenie RES, Biblioteka w Komorowie, Biblioteka w Michałowicach, **Druk i oprawa:** dbPRINT Sp. z o.o.

Wydawca: Gmina Michałowice, Reguły, al. Powstańców Warszawy 1; 05-816 Michałowice.

Napisz do nas: biuletyn@michalowice.pl

Budżet 2023

Podczas sesji 20 grudnia 2022 r. Rada Gminy Michałowice **przyjęła budżet na 2023 r. Dochody zostały zaplanowane w wysokości 184,3 mln zł, natomiast wydatki 230,6 mln zł.**

Największe wpływy do budżetu pochodzą z wpływów podatku dochodowego od osób fizycznych (tzw. PIT) i wyniosą 61,3 mln zł (33,3%). Dużą część dochodów stanowią także pozostałe podatki i opłaty od osób fizycznych i prawnych, które zasilą budżet gminy kwotą 49,2 mln zł (26,7%).

Wydatki bieżące gminy wyniosą 156,6 mln zł. Największą ich część, podobnie jak w latach ubiegłych, poniesiemy na oświatę i wychowanie dzieci i młodzieży. Koszty te wyniosą ponad 66,8 mln zł, co stanowi aż 42,7% wydatków bieżących.

Rozwój naszej gminy nie byłby możliwy bez inwestycji. Dlatego, pomimo galopującej inflacji i rosnących cen energii, gazu, materiałów i usług, a przy tym mniejszych o blisko 4% wpływów z podatku PIT, nie zwalniamy tempa inwestycyjnego. Ich planowana wartość wyniesie ponad 74 mln (32,1%).

Szczegółowe omówienie struktury dochodów i wydatków gminy zamieszczamy poniżej, na stronach 4-12 biuletynu.

Dochody

W przyjętej uchwale budżetowej dochody wyniosą 184,3 mln zł, z czego 161,5 mln zł stanowią dochody bieżące (87,6%), zaś 22,8 mln zł – majątkowe (12,4%).

Wpływy z podatków

Podobnie jak w latach ubiegłych największe wpływy do budżetu gminy będą pochodzić z **podatków i opłat od osób fizycznych i prawnych**. Zostały zaplanowane w wysokości **110,5 mln zł, co stanowi 60%** wszystkich dochodów.

W 2023 roku niestety spodziewamy się mniejszych wpływów do budżetu z tytułu podatku od osób fizycznych (tzw. PIT). W stosunku do roku ubiegłego odnotujemy spadek o blisko 4% i wyniosą one 61,3 mln zł. Natomiast na dużo wyższym poziomie planowany jest dochód z podatków od osób prawnych tzw. CIT i wyniesie on 4,7 mln zł. W ramach pozostałych podatków i opłat (podatku od nieruchomości, podatku rolnego, podatku leśnego, od środków transportu oraz czynności cywilno-prawnych) planowane są wpłaty do budżetu: od osób fizycznych – 16,4 mln zł, natomiast osób prawnych – 27 mln zł. Dochody z innych opłat przewidzianych prawem (m.in. opłat z koncesji na sprzedaż alkoholu czy za zajęcie pasa drogowego) wyniosą 1,1 mln zł.

Spadek wartości wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) jest bardzo niekorzystny w strukturze dochodów. Dochody z PIT są jednym z najważniejszych źródeł finansowania naszej gminy m.in. lokalnej infrastruktury, transportu gminnego, ochrony przyrody i działań na rzecz poprawy klimatu, ulepszania edukacji, realizowania wydarzeń kulturalnych i sportowych, prowadzenia działań wspierających seniorów czy realizacji projektów z budżetu obywatelskiego. Rozwój naszych miejscowości w dużej mierze zależy więc od tego, ile wpływów z tego podatku trafi do budżetu gminy Michałowice. Dlatego nieustannie prosimy, by w rocznych deklaracjach podatkowych, wskazywali Państwo Gminę Michałowice jako miejsce zamieszkania. Razem możemy więcej.

Dotacje i wpływy związane z oświatą

Ponad 32,2 mln zł (17,5%) dochodów gminy stanowią dotacje i wpływy związane z oświatą, w tym przede wszystkim subwencja oświatowa otrzymana z budżetu państwa na każde dziecko uczące się

Dochody gminy	wartość	%
Wpływy z PIT i różnych podatków od osób fizycznych	78,3 mln zł	42,5%
Wpływy z CIT i różnych podatków od osób prawnych	32,2 mln zł	17,5%
Dotacje i wpływy związane z oświatą, w tym subwencja oświatowa	32,2 mln zł	17,5%
Dotacje na projekty realizowane z dofinansowaniem środków zewnętrznych	22,5 mln zł	12,2%
Opłaty za pobór wody i zrzut ścieków	7,0 mln zł	3,8%
Wpłaty za odbiór odpadów	6,8 mln zł	3,7%
Świadczenia rodzinne i pomoc społeczna	3,5 mln zł	1,9%
Najem, sprzedaż i dzierżawa majątku gminnego	1,5 mln zł	0,8%
Pozostałe dochody	0,3 mln zł	0,2%
	184,3 mln zł	

w gminnej szkole. W 2023 r. wyniesie ona 26,0 mln zł. **Kwoty te jednak wystarczą zaledwie na pokrycie 48% wszystkich kosztów** ponoszonych na utrzymanie placówek oświatowych i związanych z edukacją dzieci i młodzieży w naszej gminie (łącznie 66,8 mln zł). **Resztę środków na bieżącą działalność szkół i przedszkoli, aż 34,6 mln zł, musimy dopłacić z własnych dochodów gminy.** Podobnie, jak z własnych środków będziemy realizować inwestycje oświatowe, na które przeznaczymy w tym roku 16,5 mln zł.

Fundusze zewnętrzne

W 2023 r. fundusze zewnętrzne będą wsparciem dochodów gminy. Jest to ponad **22,5 mln zł (12,2%)**. Środki te przeznaczymy m.in. na dofinansowanie budowy sieci kanalizacyjnej i wodociągowej (4,7 mln zł - fundusz Polski Ład), zakup zeroemisyjnych autobusów (NFOŚiGW – 2,4 mln zł), budowę Centrum Opiekuńczego (2,5 mln zł) i zakup samochodu elektrycznego (103,8 tys. zł). Ponadto, jako lider i jednostka zarządzająca dwoma projektami z programów ZIT, które realizujemy z innymi gminami, otrzymamy wspólne środki związane z budową tras rowerowych (3 mln zł) i parkingów Parkuj i Jedź (9,7 mln zł).

Wpłaty za odpady, wodę i ścieki

Planujemy, że wpłaty od mieszkańców za odbiór odpadów komunalnych wniosą do budżetu gminy

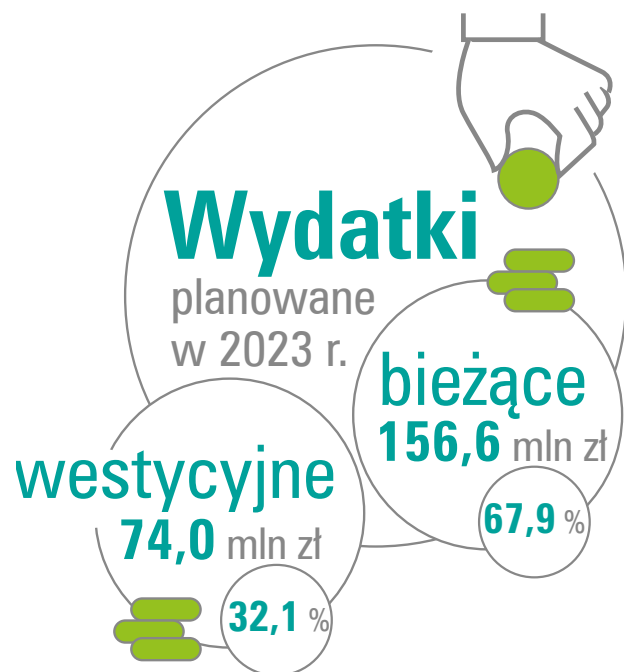
ny **6,7 mln zł (3,7% wszystkich dochodów)**, natomiast za zrzut ścieków i pobór wody - **7,0 mln zł (3,8%)**. Należy jednak dodać, że wszystkie koszty związane z gospodarką odpadami, które poniesie gmina wyniosą 9 mln zł, zaś z utrzymaniem sieci wodociągowej i kanalizacyjnej – 9,8 mln zł. Oznacza to, że obydwie różnice zostaną pokryte z innych środków budżetowych gminy Michałowice.

Pozostałe dochody

Blisko **3,5 mln zł (1,9%)** pochodzić będzie z dotacji celowych i opłat związanych z pomocą społeczną (dotacje z budżetu państwa na zasiłki stałe i okresowe, świadczenia rodzinne, odpłatność za pobyt w DDS itp.), natomiast dochody z najmu, sprzedaży i dzierżawy majątku gminnego szacujemy, że wyniosą 1,5 mln zł (0,8%).

Wydatki

W przyjętej uchwale budżetowej wydatki wyniosą **230,6 mln zł**, z czego **156,6 mln zł** stanowią wydatki bieżące (67,9%), zaś **74 mln zł** – majątkowe, inwestycyjne (32,1%).

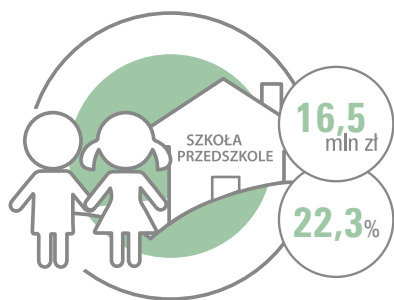

Wydatki inwestycyjne

Na realizację inwestycji w 2023 roku zaplanowaliśmy **74 mln zł**, co stanowi **32,1%** wszystkich wydatków budżetu gminy.

Wydatki majątkowe	wartość	%
Budowa i modernizacja budynków oświaty	16,5 mln zł	22,3%
Budowa tras rowerowych i parkingów*	14,4 mln zł	19,4%
Przebudowa dróg i transport	12,1 mln zł	16,3%
Budowa i modernizacja infrastruktury społecznej	11,0 mln zł	14,9%
Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	9,7 mln zł	13,1%
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	3,7 mln zł	5,0%
Oświetlenie i ochrona środowiska	3,5 mln zł	4,8%
Gospodarka mieszkaniowa i zakup mienia	2,3 mln zł	3,1%
Bezpieczeństwo publiczne	0,4 mln zł	0,5%
Pozostałe	0,4 mln zł	0,5%
	74,00 mln zł	

*Największa część 12,9 mln zł przeznaczona jest na parkingi i drogi rowerowe w ramach ZIT, które powstają na terenie 6 gmin.

Budowa i modernizacja budynków oświaty

● W 2023 r. rozpoczniemy kolejną inwestycję na miarę XXI wieku dla najmłodszych - budowę przedszkola w Michałowicach. Prace projektowe rozpoczęliśmy w 2020 roku, wówczas powstała jego koncepcja architektoniczna. To wieloletnie przedsięwzięcie zamierzamy zakończyć w 2024 roku. Wartość budowy przedszkola wyniesie 22,6 mln zł, z czego w Wieloletniej Prognozie Finansowej (WPF) w latach 2022 - 2023 zaplanowaliśmy 15,6 mln zł. O tej inwestycji szerzej piszemy w artykule na str. 16;

● Przeprowadzimy remonty zaplecza kuchennego, łazienek oraz wymienimy instalację elektryczną w budynku przedszkola w Nowej Wsi. Na ten cel przeznaczaliśmy 1 mln zł.

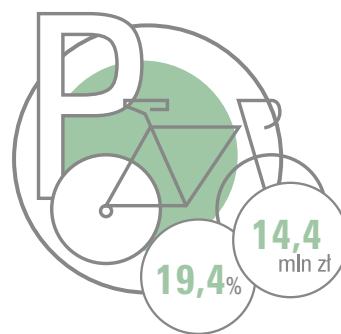
● W gminnych szkołach zaplanowaliśmy remonty, których wartość wyniesie 2,75 mln zł:

- ✓ w Nowej Wsi - zmodernizujemy zaplecze kuchenne i zostanie wydzielona stołówka,
- ✓ w Komorowie – wymienimy elektrykę w pomieszczeniach budynku nr 1 - szkoły podstawowej,

✓ w Michałowicach – przeprowadzimy drobny remont placu zabaw.

● W latach 2023-2024 zamierzamy opracować wykonanie dokumentacji projektowej szkoły, której powstanie planowane jest na terenie kompleksu edukacyjnego w Regułach (koszt jej wykonania - 1,5 mln zł). Do 2026 roku na budowę szkoły w WPF zaplanowaliśmy 32,5 mln zł.

● W ramach projektu „Działaj dla klimatu - Inicjatywy podnoszącej świadomość ekologiczną w szkołach w gminach Brwinów i Michałowice w partnerstwie z Sandgerdi Elementary School z Islandii” zagospodarujemy tereny przy wszystkich gminnych szkołach, wraz z wybudowaniem małej architektury. W ramach inwestycji o wartości 540 tys. zł powstaną m.in.: ogródki meteorologiczne, solarne ławki, rabaty do uprawy roślin, domki dla zwierząt, system do zbierania deszczówki i zegary słoneczne.

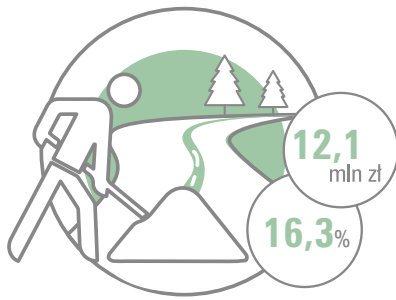

Parkingi i trasy rowerowe

● Planujemy wybudowanie długo oczekiwanej przez mieszkańców ścieżki rowerowej wzdłuż WKD pomiędzy Regułami i Michałowicami, od ul. Złotej Rybki do ul. Dworcowej. Na ten cel przeznaczaliśmy 1,2 mln zł.

● W Michałowicach na parkingu przy stacji kolejki WKD postawimy automatyczną toaletę. Koszt zadania wyniesie 320 tys. zł.

● Największą część wydatków stanowią środki przeznaczone na parkingi (9,7 mln zł) i trasy rowerowe (3 mln zł) w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT), które powstaną na terenie 6 gmin: Brwinów, Grodzisk Mazowiecki, Nadarzyn, miast: Pruszków, Żyrardów i gminy Michałowice. Nasza gmina jest liderem tego projektu (to my pozyskaliśmy te środki dla siebie i dla partnerów) i nim zarządzamy. Na naszym terenie wybudowaliśmy parkingi przy ul. Ceglanej i ul. Kolejowej w Komorowie. W 2023 roku zakończymy rozliczanie tych projektów.

Przebudowa dróg i transport zbiorowy

● W styczniu rozpoczęła się rozbudowa ul. Skowronków w Pęcicach Małych. Jest to największa inwestycja drogowa przewidziana w tym roku, której zakres prac obejmuje m.in. wykonanie nowego odwodnienia, kanału technologicznego, przebudowę zjazdów, chodników i jezdni, a także przebudowę sieci energetycznej i oświetlenia ulicznego. Łączna wartość inwestycji wyniesie 2,7 mln zł. Więcej informacji o tej inwestycji znajduje się na str. 19

● W tym roku rozpoczniemy prace związane z zagospodarowaniem al. Jana Pawła II w Komorowie oraz ul. Spacerowej w Michałowicach. W al. Jana Pawła II – wykonamy zjazdy do nieruchomości (koszt – 900 tys. zł), natomiast w ul. Spacerowej rozpoczną się prace związane z budową ciągów pieszych (300 tys. zł). Urządzenie zieleni przewidziane jest w kolejnych latach.

● Rozpocznie się przebudowa ul. Tęczowej w Komorowie-Wsi. W 2023 roku zaplanowaliśmy wydatki w wysokości 0,5 mln zł. Łączny koszt inwestycji, której zakończenie planowane jest w 2024 roku wyniesie 2,6 mln zł.

● Powstanie dokumentacja projektowa:

- ✓ przebudowy ul. Torfowej w Regułach,
- ✓ przebudowy ul. Przepiórki, Kuropatwy, Ks. Woźniaka w Pęcicach,
- ✓ przebudowy ul. Reja w Granicy na odcinku od ul. Pruszkowskiej do ul. Śliwkowej,
- ✓ budowy drogi bocznej od ul. Sokołowskiej w Sokołowie wzdłuż działki 207/1,
- ✓ budowy drogi dojazdowej do planowanego nowego ośrodka zdrowia pomiędzy ul. Cichą a ul. Dworcową w Michałowicach,
- ✓ budowy drogi dojazdowej do zbiorników retencyjnych w Michałowicach,
- ✓ przebudowy ul. Żwirki i Wigury w Michałowicach,
- ✓ przebudowy ul. Borowskiego w Michałowicach-Wsi,
- ✓ przebudowy ul. Stara Droga w Komorowie-Wsi,
- ✓ przebudowy ul. Czeremchy w Granicy,
- ✓ przebudowy ul. Wąskiej w Pęcicach,

- ✓ przebudowy ul. Zielonej w Regułach, w części dotyczącej budowy chodnika i wykonania odwodnienia,
- ✓ budowy chodnika w al. Topolowej w Michałowicach wraz z odwodnieniem.

● Planujemy budowę chodnika w ul. Żytniej w Regułach, po pozyskaniu terenu od prywatnej osoby.

● Ponadto dofinansujemy w wysokości 350 tys. zł inwestycję Powiatu Pruszkowskiego związaną z rozpoczętą w 2022 r. przebudową ul. Dworcowej w Piaśtownie i ul. Bodycha w Regułach, do jej skrzyżowania z ul. Górna Droga, oraz 100 tys. zł przeznaczymy, na podstawie podpisanej wcześniej umowy, na dotację dla Województwa Mazowieckiego na opracowanie dokumentacji tzw. „Paszkowianki”.

● Dzięki wsparciu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, zakupimy dwa zeroemisyjne autobusy elektryczne dostosowane do przewozu osób niepełnosprawnych, które będą kursowały na terenie naszej gminy. Korzystanie z autobusów elektrycznych będzie możliwe dzięki utworzeniu na terenie gminy stacjonarnej ładowarki typu plug-in, zakupionej także w ramach tej inwestycji. Jej wartość wyniesie 4,1 mln zł, z czego 2,4 mln zł (ponad 58% tego kosztu) zostanie pokryte z dotacji, natomiast na pozostałą część – 1,7 mln zł uzyskaliśmy nisko oprocentowaną pożyczkę.

● W Wieloletniej Prognozie Finansowej uwzględniliśmy przebudowę ul. Prusa w Regułach oraz ul. Norwida w Komorowie-Wsi. Do 2025 roku na każde z tych zadań przeznaczyliśmy ponad 1,5 mln zł. Przy czym przebudowa ul. Prusa to kosztowne zadanie (ponad 2 mln zł wraz z wykupami), dlatego szukamy dofinansowania zewnętrznego.

Infrastruktura kulturalna i sportowo-rekreacyjna

● Planujemy rozpoczęcie budowy Centrum Inicjatyw Kulturalnych w Komorowie. W WPF w latach 2022-2023 przeznaczyliśmy 13,4 mln. Obecnie trwa

postępowanie przetargowe na realizację tej inwestycji.

- Planujemy zakończyć budowę świetlicy wiejskiej w Pęcicach wraz z I etapem zagospodarowania terenu wokół niej. Inwestycję tę rozpoczęliśmy w ubiegłym roku. Wartość realizowanych w tym roku prac wyniesie 2,6 mln zł. Łączna wartość budowy obiektu to 3,7 mln zł.

- Rozpocznemy prace związane z przebudową oraz zmianą sposobu użytkowania budynku kontenerowego po przedszkolu w Michałowicach na ogólnodostępną świetlicę. Wartość inwestycji wyniesie 1,4 mln zł. Modernizacja obiektów będzie prowadzona równolegle z budową przedszkola w Michałowicach. O tych inwestycjach piszemy więcej na str. 16.

- W Granicy zaplanowaliśmy ścieżki pieszko-rowerowe na terenie należącym do Wspólnoty Wiejskiej zgodnie z zawartym w 2016 r. porozumieniem. Jej wartość wyniesie 1,7 mln zł.

- 350 tys. zł zaplanowaliśmy na przebudowę budynku mieszkalnego (lokal nr 1), który mieści się na terenie Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Komorowie. Zostanie on dostosowany do działalności kulturalnej, znajdzie w nim miejsce lokalne koło emerytów.

- W ramach budżetu obywatelskiego zostanie wykonany posąg Ignacego Paderewskiego na placu jego imienia w Komorowie (koszt inwestycji 130 tys. zł).

- W Komorowie przy skwerze Wojciecha Młynarskiego powstanie miejsce do rekreacji (teren „po starej poczcie”). Na to zadanie przeznaczyliśmy 100 tys. zł.

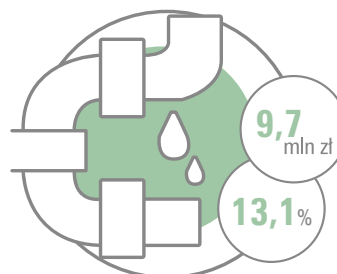
- Po zmianie zapisów MPZP, których przyjęcie planowane jest w połowie tego roku, na terenie kompleksu sportowego w Granicy planujemy nowe zaplecze socjalne i „małe” boisko do gry w piłkę nożną.

- W Komorowie, przy ul. Nadarzyńskiej, róg Norwida, wybudujemy bulodrom.

- W latach 2022-2023 planujemy realizację kolejnych etapów zagospodarowania terenu nad zalewem na Utracie. Prace modernizacyjne rozpoczęły się w 2020 roku, obejmowały m.in. remont grobli zbiornika jego czaży. Kolejnymi etapami będzie urządzenie terenu wokół zbiornika.

- W Wieloletniej Prognozie Finansowej zaplanowaliśmy zagospodarowanie terenu przy zbiornikach retencyjnych w Michałowicach. Na realizację zamierzenia, zgodnie z opracowaną dokumentacją

projektową, zaplanowaliśmy 6 mln zł. Główne prace przeprowadzimy w 2025 i 2026 r. Szukamy możliwości dofinansowania tej cennej, lecz również wymagającej bardzo dużych nakładów finansowych inwestycji. Od ich pozyskania zależy realizacja jej realizacja.

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

- Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Paproci, Rumiankowej, Pod Borem i bez nazwy (dz. 200/1) wraz z budową przepompowni w Komorowie- Wsi jest największą inwestycją sanitacyjną w tym roku. Jej wartość wyniesie 1,9 mln zł;

- Ponadto sieć kanalizacji sanitarnej wybudujemy w:

- ✓ ul. Barbary w Granicy,
- ✓ ul. Czapli w Opaczu-Kolonii,
- ✓ ul. Radości w Michałowicach -Wsi,
- ✓ ul. Sarniej w Pęcicach ,
- ✓ ul. Jeżynowej w Granicy,
- ✓ ul. Chabrowej w Opaczu-Kolonii.

- Dużą inwestycją dotyczącą modernizacji sieci wodociągowej będzie planowana przebudowa tej sieci w ul. Parkowej w Pęcicach, od ronda przy ul. Zaułek do ronda przy ul. Sokołowskiej. Jej wartość wyniesie 1,2 mln zł.

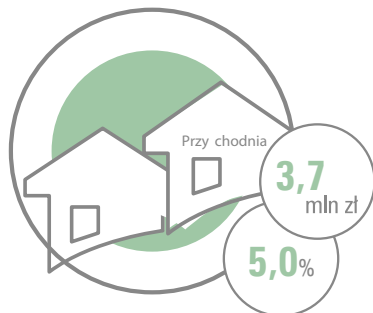
- Sieć wodociągowa będzie wybudowana także w:

- ✓ ul. Jagodowej w Pęcicach,
- ✓ ul. Barbary w Granicy,
- ✓ ul. Jeżynowej w Granicy,
- ✓ ul. Sarniej w Pęcicach.

- Powstanie dokumentacja projektowa:

- ✓ sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Reja w Granicy, od ul. Filmowej do końca ulicy,
- ✓ sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Polnej w Komorowie-Wsi,
- ✓ sieci wodociągowej w ulicach Granicznej, Torfowej, Królowej Śniegu oraz Jasia i Małgosi w Regulach,
- ✓ sieci wodociągowej w ul. Czapli w Opaczu-Kolonii.

- Zaplanowaliśmy wykonanie dokumentacji na przebudowę przepompowni ścieków w ul. Kasztanowej/Kolejowej w Michałowicach-Wsi.
- Ponadto zostanie opracowana dokumentacja kolektora tłocznego w al. Topolowej w Michałowicach i Regułach oraz uaktualnimy koncepcję kanalizacji sanitarnej na terenie całej gminy.
- W Pęcicach wybudujemy sieć wody surowej i obudujemy studnię głębinową.
- Planujemy zakończyć modernizację SUW Pęcice, łącznie na ten cel przeznaczaliśmy w latach 2022-2023 2,5 mln zł. W WPF zaplanowaliśmy także przebudowę SUW Komorów. Najważniejszym powodem modernizacji tej stacji uzdatniania wody jest zbudowanie nowego ujęcia wody pitnej dla dużego obszaru gminy (Granicy, osiedla Komorów, sołectwa Komorów i Nowej Wsi). W dwóch poprzednich latach prowadziliśmy prace hydrogeologiczne i w ich wyniku zostało określone miejsce na nową studnię. Jakość wody jest tam bardzo dobra, a źródło tak wydajne, że zapewni nam wodę na 50 - 70 lat.

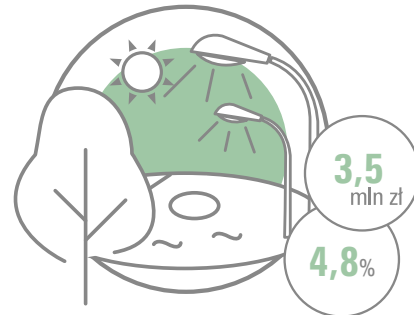
Przychodnie zdrowia i budynki pomocy społecznej

Planujemy rozpoczęcie dwóch dużych inwestycji dotyczących opieki zdrowotnej i pomocy społecznej. W 2023 r. przeznaczaliśmy 3,7 mln zł na ten cel, co stanowi 5 % tegorocznych wydatków inwestycyjnych.

- W formule „Projektuj i wybuduj” w latach 2023-2024 planujemy budowę Centrum Opiekuńczo – Mieszkalne w Regułach. W tym roku przeznaczymy 2,5 mln zł na ten cel, w przyszłym – 1,5 mln zł. Na budowę Centrum otrzymaliśmy dofinansowanie zewnętrzne w wysokości 2,5 mln zł.
- Na podstawie opracowywanej obecnie koncepcji architektonicznej nowoczesnego zespołu przychodni zdrowia, z odnową biologiczną/fitness i siedzibą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej zlecimy wykonanie projektu budowlanego. Przeznaczaliśmy 1 mln zł na ten cel. Pod przychodnię pozyskaliśmy nieodpłatnie działkę na

granicy Reguł i Michałowic (przy przystanku WKD Michałowice od strony Reguł).

- Samochód elektryczny oraz dwa skutery zwiększą tabor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Wartość zakupu pojazdów wyniesie 250 tys. zł.

Oświetlenie i ochrona środowiska

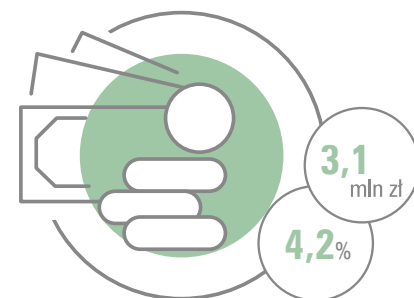
- W al. Marii Dąbrowskiej w Komorowie rozpoczniemy prace związane z budową nowej linii kablowej oświetlenia ulicznego i monitoringu. Wartość inwestycji wyniesie 1,8 mln zł.

- Będziemy kontynuować przebudowę i rozbudowę oświetlenia ulicznego na terenie gminy. Na ten cel przeznaczaliśmy 800 tys. zł w 2023 r., a w WPF 2022-2026 2,3 mln zł. O realizacji tych inwestycji piszemy więcej na str. 45.

- Zmodernizujemy oświetlenie w ul. Leśnej w Pęcicach Małych oraz ul. Sportowej w Komorowie, wraz z odbudowaniem nawierzchni tych dróg po remontach.

- Rozpoczniemy prace dotyczące skablowania linii energetycznej w ul. Raszyńskiej, ul. 3 Maja i ul. Szkolnej w Michałowicach.

- Kupimy samochód elektryczny stanowiący mobilne laboratorium do badań powietrza i środowiska na terenie naszej gminy. Jego wartość wynosi 249 tys. zł, a zakup będzie dofinansowany z funduszy zewnętrznych w wysokości 103,8 tys. zł.

Pozostałe wydatki inwestycyjne

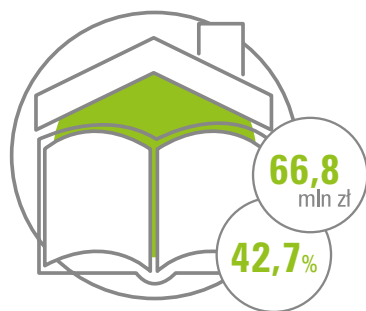
- Na zakupy nowego mienia gminy przeznaczymy w 2023 roku 2,3 mln zł (tj. 3,1%)

● Wydatki związane z bezpieczeństwem publicznym wyniosą 407 tys. zł (0,5%). Środki te przeznaczymy na dofinansowanie zakupu samochodu dla policji, modernizację łączności radiowej oraz budowę monitoringu gminnego.

● 395 tys. zł (0,5%) zaplanowaliśmy na zakup sprzętu i urządzeń informatycznych dla urzędu gminy oraz wymianę sprzętu nagłośnieniowego w sali multimedialnej.

Wydatki bieżące

Łączna kwota wydatków przeznaczonych na bieżące utrzymanie i funkcjonowanie gminy w 2023 roku wyniesie **156,6 mln zł, co stanowi 67,9%** wydatków.

Oświata

Największą pozycję w wydatkach stanowi edukacja i wychowanie – **66,8 mln zł, czyli 42,7%** wydatków bieżących. Co prawda gmina dostaje z budżetu państwa subwencję oraz dotacje na utrzymanie szkół i przedszkoli lecz pokrywają one jedynie niecałą połowę kosztów. **Aż ponad 34,6 mln zł pochodzi z dochodów własnych gminy.**

● 43,8 mln zł przeznaczymy na gminne szkoły – są to koszty związane z funkcjonowaniem szkół podstawowych w Komorowie, Nowej Wsi i Michałowicach, liceum ogólnokształcącego w Komorowie oraz oddziałów przedszkolnych w szkołach: utrzymanie budynków, wynagrodzenia, dowożenie uczniów, doksztalcanie kadry, zakupy materiałów dydaktycznych, utrzymanie świetlic szkolnych i stypendia dla uczniów.

● 6,9 mln zł wyniosą wydatki na gminne przedszkola - są to koszty związane z utrzymaniem 2 gminnych przedszkoli, w Regułach i Nowej Wsi.

● 7,9 mln zł przeznaczymy na niepubliczne przedszkola i inne placówki wychowania najmłodszych mieszkańców gminy. Co miesiąc gmina dopłaca

Wydatki bieżące	wartość	%
Oświata	66,8 mln zł	42,7%
Utrzymanie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, w tym opłaty za zrzut ścieków i pobór wody	9,8 mln zł	6,3%
Gospodarka odpadami	9,0 mln zł	5,7%
Utrzymanie porządku, czystości i ochrona środowiska	6,1 mln zł	3,9%
Utrzymanie dróg	4,4 mln zł	2,8%
Oświetlenie i zakup energii	2,5 mln zł	1,6%
Dofinansowanie transportu zbiorowego	2,2 mln zł	1,4%
Administracja publiczna	19,4 mln zł	12,4%
Pomoc społeczna i świadczenia rodzinne	10,0 mln zł	6,4%
Janosikowe	9,5 mln zł	6,1%
Kultura i sport, w tym utrzymanie świetlic i obiektów sportowych i kulturalnych	8,0 mln zł	5,1%
Promocja	2,4 mln zł	1,5%
Gospodarka nieruchomościami	2,0 mln zł	1,3%
Ochrona zdrowia	1,4 mln zł	0,9%
Bezpieczeństwo publiczne	0,9 mln zł	0,6%
Obsługa długu publicznego	0,6 mln zł	0,4%
Pozostałe	1,6 mln zł	1,0%
	156,6 mln zł	

34,0 mln zł (21,7%)

do każdego dziecka uczęszczającego do niepublicznego przedszkola 1 369,67 zł, uczęszczającego do punktu przedszkolnego – 730,49 zł, a do żłobka – 500 zł.

● Dodatkowo przeznaczymy 6,2 mln zł na realizację zadań wymagających stosowania specjalnych metod organizacji nauki i pracy dla dzieci w szkołach i przedszkolach oraz wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.

● Ponadto wydatki te obejmują funkcjonowanie Centrum Usług Wspólnych, jednostki obsługującej administracyjnie placówki oświaty oraz stypendia dla studentów.

Utrzymanie infrastruktury drogowej i porządku, ochrony środowiska oraz transportu

Wydatki te wyniosą w 2023 roku blisko **34 mln zł (21,7%)**. Z czego przeznaczyliśmy:

● 9,8 mln zł na utrzymanie sieci wodociągowej i sanitarnej,

● 9 mln zł na odbiór odpadów z posesji naszych mieszkańców,

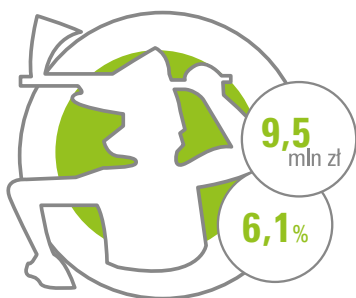
- 4,4 mln zł na utrzymanie infrastruktury drogowej,
- 2,2 mln zł na dofinansowanie i utrzymanie transportu zbiorowego (m.in. dopłaty w biletów WKD, dofinansowanie linii autobusowych),
- 6,1 mln zł – na utrzymanie porządku i czystości, w tym ochronę środowiska (m.in. dopłaty do programów: piecowego i usuwania azbestu, utrzymanie zieleni, prace porządkowe, obsługa kabin sanitarnych, zabezpieczenie opieki nad zwierzętami bezdomnymi),
- 2,5 mln zł - na oświetlenie dróg i placów.

Administracja publiczna

Wydatki związane z funkcjonowaniem urzędu i rady gminy, w tym m.in.: utrzymanie budynku, zakup materiałów i wyposażenia, realizacja zadań zleconych, wynagrodzenia pracowników i ich pochodne, diety radnych i sołtysów, a także koszty związane z realizacją projektu „Cyfrowa gmina”, współpracą z gminą włoską Vico nel Lazio oraz składkami członkowskimi w stowarzyszeniach i związkach międzygminnych wyniosą **19,4 mln zł (12,4%)**.

Pomoc społeczna i wsparcie dla rodzin

10 mln zł (6,4%) przeznaczymy na pomoc społeczną. W grupie tych wydatków znajdują się świadczenia rodzinne, zasiłki okresowe i stałe, koszty usług opiekuńczych, opłaty za domy pomocy społecznej dla osób z terenu gminy, pomoc osobom najuboższym i znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, koszty związane z funkcjonowaniem GOPS oraz przeznaczone na projekty społeczne oraz Dzienny Dom Seniora.

Janosikowe

Bardzo dużym obciążeniem budżetu gminy jest tzw. janosikowe, czyli obowiązkowa subwencja wyrównawcza, którą przekazujemy na rzecz biedniejszych samorządów. Wyniesie ona w 2023 r. **9,5 mln zł, co stanowi aż 6,1%** wydatków gminy. Co miesiąc na rzecz gmin biedniejszych będziemy przekazywać kwotę w wysokości 790 tys. zł.

Kultura i sport

W budżecie 2023 roku zaplanowano wydatki na kulturę i sport w wysokości **8 mln zł (5,1%)**.

Wydatki na kulturę wyniosą **4,7 mln zł** i zawierają:

- Działalność gminnych bibliotek - 1,7 mln zł,
- dotacje dla organizacji pozarządowych – 710 tys. zł,
- działania kulturalne w ramach funduszy sołeckich i osiedli – 892 tys. zł,
- utrzymanie świetlic – 1,4 mln zł,
- ochronę zabytków – 145 tys. zł.

Wydatki na sport i rekreację wyniosą **3,3 mln zł** w tym:

- utrzymanie obiektów sportowych i rekreacyjnych – 2,4 mln zł,
- dotacje dla organizacji pozarządowych – 650 tys. zł,
- działania sportowe i rekreacyjne w ramach funduszy sołeckich i osiedli – 235 tys. zł,
- stypendia sportowe dla uczniów osiągających wybitne sukcesy – 100 tys. zł.

Promocja

Wydatki na działania promocyjne w 2023 roku wyniosą **2,4 mln zł (1,5%)**. Środki te przeznaczymy na organizację kilkudziesięciu wydarzeń gminnych m.in.: Dni Gminy Michałowice, V Półmaratonu i biegów „Lasy nad Utratą”, obchodów rocznicowych związanych z Powstaniem Warszawskim i bitwą w Pęcicach oraz Dniem Niepodległości, pikników, turniejów i zajęć związanych z różnymi dyscyplinami, jak również przedsięwzięć objętych patronatem wójt. Wydatki te obejmują także działania informacyjno-promocyjne (m.in.: wydawnictwa, w tym biuletyn gminny, publikacje prasowe, publikacje na stronach www, kampanie promocyjne). W tym roku z tej kwoty zostaną również sfinansowane obchody jubileuszu Gminy Michałowice.

Pozostałe wydatki bieżące

- Gospodarka gruntami i nieruchomościami – **2 mln zł (1,3%)** – środki te przeznaczymy na wypłatę ewentualnych odszkodowań za grunty przejęte na rzecz gminy, a także koszty za usługi notarialne, geodezyjne i rzeczoznawców oraz związane z obsługą budynków komunalnych, w tym ich remontów.
- Ochrona zdrowia – **1,4 mln zł (0,9%)** – kwotę tę zaplanowaliśmy na szczepienia przeciw grypie i HPV, działalność profilaktyczną z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, usługi remontowe przychodni oraz dotacje dla organizacji pozarządowych.
- Obsługa długu publicznego – **600 tys. zł (0,4%)** – środki te przeznaczone są na pokrycie kosztów zaciągniętych pożyczek długoterminowych.
- Bezpieczeństwo publiczne – **876 tys. zł (0,6%)** – w tej kategorii uwzględniliśmy: dofinansowanie służb mundurowych policji, wydatki związane z utrzymaniem OSP Nowa Wieś, koszty ponoszone na konserwację monitoringu itp.
- Inne wydatki – **1,6 mln zł (1,0%)** – do grupy tej zaliczamy wydatki związane m.in. ze sporządzeniem planów zagospodarowania przestrzennego, a także obowiązkową rezerwę

budżetową, w tym związaną z zarządzaniem kryzysowym.

Budżet został uchwalony: wyniki głosowania - „za” przyjęciem Uchwały budżetowej oraz WPF było 7 radnych, 7 wstrzymało się od głosowania, 1 radny był nieobecny.

Partycypacja społeczna i programy społeczne:

- W budżecie gminy wyodrębnione są budżet obywatelski oraz fundusz sołecki i osiedli. Łączne wydatki na zadania, o których realizacji decydują bezpośrednio mieszkańcy, wyniosą 1,6 mln zł, (BO - 485 tys. zł oraz fundusze sołeckie i osiedlowe - 1,1 mln zł).
- Na realizację programu polityki senioralnej przeznaczymy w 2023 roku 1,4 mln zł. W WPF w latach 2021-2024 na ten cel zostało przeznaczone 5,1 mln zł.
- Program polityki zdrowotnej - szczepienia przeciw HPV rozpoczął się w ubiegłym roku. Będzie trwać 3 lata i na ten okres zaplanowaliśmy w WPF 788 tys. zł. W 2023 roku jego realizacja ma wynieść 227 tys. zł. Więcej o szczepieniach przeciw HPV piszemy na str. 39 biuletynu.

Bezpłatne przejazdy dla seniorów autobusami linii nr 60, 61 i 62

Od 1 stycznia 2023 r. rozszerzona została oferta bezpłatnych przejazdów dla Seniorów powyżej 70. roku życia na liniach 60, 61 i 62, które kursują na terenie naszej gminy, a także wszystkich liniach międzygminnych obsługiwanych przez Grodzkie Przewozy Autobusowe.

- ✓ linia 60 – Walendów-Nadarzyn-Pruszków (przez Granicę, Nową Wieś),
- ✓ linia 61 – Rybie-Pruszków (przez Opacz Małą, Michałowice, Reguły, Pęcice),
- ✓ linia 62 – Raszyn – Piastów (przez Sokołów, Pęcice Małe, Komorów, Nową Wieś).

Ponadto informujemy, że:

- ✓ ceny biletów jednorazowych i miesięcznych pozostają na tym samym poziomie co obecnie.

Ważna informacja dla posiadaczy biletów okresowych ZTM – osoby, które posiadają dowód zakupu biletu okresowego ZTM Warszawa (wymagane potwierdzenie w postaci paragonu), mogą bezpłatnie korzystać z przejazdów komunikacją działającą w ramach GPA.

Bilety można kupić przez internet.

Stawki obowiązujące w 2023 roku w Gminie Michałowice

Poniżej przedstawiamy aktualne stawki opłat za odpady komunalne, wodę i kanalizację oraz podatki od nieruchomości.

Odpady komunalne

Informujemy, że stawka opłaty za odbiór odpadów komunalnych z terenu Gminy Michałowice na rok 2023 nie ulega zmianie. Miesięczna opłata za osobę zgodnie z Uchwałą Nr XIV/179 /2019 Rady Gminy Michałowice z dnia 03 grudnia 2019 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości tej opłaty na terenie gminy Michałowice wynosi **33,00 zł** od osoby zamieszkującej na nieruchomości.

Woda i kanalizacja

Przypominamy, że w 2023 roku obowiązuje następująca taryfa za zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków dla mieszkańców gminy:

- ✓ za 1m³ dostarczonej wody – **4,37 zł**;
- ✓ za 1m³ odprowadzonych ścieków – **8,75 zł**;
- ✓ za 1m³ woda - ogród – **4,37 zł**.

Podatki od nieruchomości

Zgodnie z Uchwałą Nr XLVIII/54/2022 w 2023 r. na terenie gminy obowiązują następujące stawki podatku od nieruchomości:

od gruntów:

- ✓ związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków: o łącznej powierzchni do 1 500 m² włącznie – **0,88 zł** od 1 m² powierzchni; o łącznej powierzchni powyżej 1 500 m² – **1,16 zł** od 1 m² powierzchni,
- ✓ pod wodami powierzchniowymi stojącymi lub wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych – **5,41 zł** od 1 ha powierzchni,

- ✓ pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego – **0,35 zł** od 1 m² powierzchni,
- ✓ niezabudowanych objętych obszarem rewitalizacji, o którym mowa w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485), i położonych na terenach, dla których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową, usługową albo zabudowę o przeznaczeniu mieszanym obejmującym wyłącznie te rodzaje zabudowy, jeżeli od dnia wejścia w życie tego planu w odniesieniu do tych gruntów upłynął okres 4 lat, a w tym czasie nie zakończono budowy zgodnie z przepisami prawa budowlanego – **3,71 zł** od 1 m² powierzchni.

od budynków lub ich części:

- ✓ mieszkalnych – **0,76 zł** od 1 m² powierzchni użytkowej,
- ✓ związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej: o łącznej powierzchni użytkowej do 1 000 m² włącznie – **24,26 zł** od 1 m² powierzchni użytkowej; o łącznej powierzchni użytkowej powyżej 1 000 m² – **28,78 zł** od 1 m² powierzchni użytkowej,
- ✓ zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym – **12,79 zł** od 1 m² powierzchni użytkowej,
- ✓ związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń – **4,59 zł** od 1 m² powierzchni użytkowej,
- ✓ pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego – **5,18 zł** od 1 m² powierzchni użytkowej.

od budowli:

- ✓ **2 %** ich wartości określonej na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 – 7 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Elektroniczne Biuro Obsługi Interesanta-

W ramach innowacyjnego projektu Poprawa jakości świadczenia usług publicznych w formie elektronicznej w gminie Michałowice wdrożono nowoczesny system teleinformatyczny eBOI (elektroniczne Biuro Obsługi Interesanta), umożliwiający mieszkańcom zdalny dostęp do usług publicznych.

System eBOI umożliwia użytkownikowi zalogowanemu na indywidualne konto m.in.: uzyskiwanie spersonalizowanych informacji o zobowiązaniach wodno-kanalizacyjnych oraz wykonanie płatności on-line: opłaty podatkowe w zakresie podatków: od nieruchomości, rolny, leśny oraz podatek transportowy; opłaty za odpady; opłaty wodno – kanalizacyjne, a także e-rekrutację do szkół i przedszkoli oraz dostęp do e-usług na innych portalach. Ponadto system umożliwia złożenie deklaracji podatkowej na formularzu elektronicznym.

Nowe wodomierze

W ramach wdrożenia modułu rozliczenia za wodę i kanalizację, w budynkach mieszkalnych mieszkańców do połowy 2023 r. zamontowanych zostanie 2100 nowych wodomierzy radiowych (1/3 budynków mieszkalnych w gminie), które są jednymi z najnowocześniejszych w Europie. Zapewniają one precyzyjny pomiar ultradźwiękowy oraz zdalny odczyt. Dzięki temu mieszkańcy nie będą musieli bezpośrednio przekazywać stanu licznika do urzędu, jak również zostaną ograniczone wizyty inkasenta w ich domach. Dzięki systemowi użytkownicy mają pełną kontrolę nad wydatkami

związanymi z wodą i ściekami poprzez zdalny dostęp do konta mieszkańca. System spowoduje zmniejszenie kosztów odczytu i pobierania opłat za wodę i ścieki. Koszt eksploatacji tego rodzaju urządzeń jest niższy niż liczników analogowych (koszt ich zakupu i montażu w okresie 3 lat legalizacji wynosi 439,80 zł, podczas gdy analogowych wraz z wymianą ok. 600 zł).

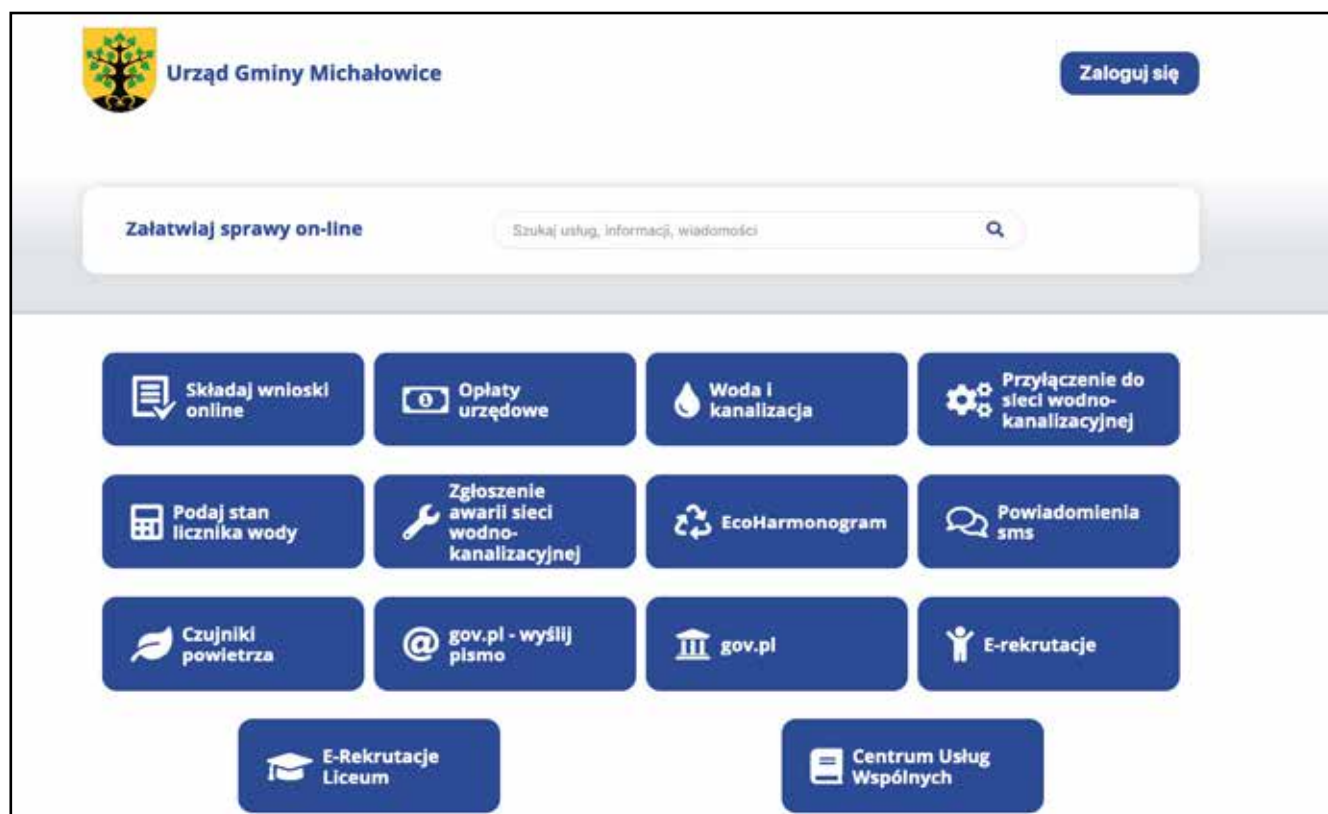

Zaopatrzenie w wodę

Usługi eBOI w zakresie zaopatrzenia mieszkańców w wodę obejmują:

- ✓ e-przyłącze – przyłączenie do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w gminie (złożenie wniosku o przyłącze wodnokanalizacyjne; wydanie decyzji; informowanie o statusie sprawy; możliwość zawarcia umowy zdalnie),
- ✓ e-rozliczenia za usługę dostarczania wody - odczyt oraz gromadzenie danych o zużyciu wody; przetwarzanie zgromadzonych danych oraz generowanie dokumentów rozliczeniowych; dokonywanie płatności; monitorowanie zużycia i generowanie alertów,
- ✓ e-zgłoszenia w zakresie awarii sieci wodno-kanalizacyjnej - przekazanie zgłoszeń o awariach; informowanie o statusie sprawy.

załatw sprawę bez wychodzenia z domu

Rekrutacja do szkół

- ✓ Usługi eBOI w zakresie edukacji publicznej;
- ✓ e-rekrutacja do placówek przedszkolnych,
- ✓ e-rekrutacja do szkół podstawowych,
- ✓ e-rekrutacja do gminnego liceum ogólnokształcącego, w tym kalkulator szans edukacyjnych.

System umożliwia złożenie wniosku i stosownych dokumentów w wybranej placówce oświatowej oraz śledzenie przebiegu rekrutacji do zakończenia jej procesu i kwalifikacji dziecka do danej szkoły/przedszkola.

Formularze i płatności

Po zalogowaniu mieszkańiec otrzymuje wgląd w swoje zobowiązania i historie płatności w zakresie:

- ✓ opłat podatkowych: od nieruchomości, rolny, leśny oraz podatek transportowy,
- ✓ opłat za odpady,
- ✓ opłat wodno-kanalizacyjnych.

Obsługa systemu eBOI dostępna jest z różnych urzą-

dzeń elektronicznych: komputer stacjonarny, laptop, telefon, tablet. Systemy operacyjne obsługujące system: Windows, iOS, Linux zarówno w wersjach dla urządzeń stacjonarnych jak i przenośnych (laptopy). E-BOI jest kompatybilny z aktualnymi wersjami popularnych przeglądarek: Chrome, Firefox, Edge, Opera. Dodatkowo istnieje możliwość obsługi systemu w aplikacji mobilnej dostępnej zarówno dla systemu Android jak i iPhone. Ponadto interesariusze mają możliwość wyboru kanałów informacyjnych, wśród których znajdują się: e-mail, SMS, aplikacja.

Wartość projektu opiewa na kwotę **2 353 128,00 brutto**. Wdrożenie usług Elektronicznego Biura Obsługi Interesanta (eBOI) zostało częściowo sfinansowane z budżetu Gminy Michałowice (1 184 928,00 zł), a częściowo z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (1 168 200,00 zł).

Pytania i uwagi można kierować:

- ✓ na Facebook'u, gdzie powstała grupa dedykowana systemowi: EBOI – Gmina Michałowice;
- ✓ mailowo: admin@michalowice.pl.

Więcej informacji stronie gminy www.michalowice.pl w zakładce e-urząd.

Wkrótce rozpoczniemy budowę przed

W 2023 r. rozpoczniemy kolejną inwestycję na miarę XXI wieku dla najmłodszych mieszkańców naszej gminy - budowę przedszkola w Michałowicach. Prace nad projektem tego obiektu rozpoczęliśmy w 2020 roku, wówczas powstała jego koncepcja architektoniczna. To przedsięwzięcie zamierzamy zakończyć w 2024 roku.

Jednak nie jest to jedyna inwestycja, która będzie prowadzona na terenie przedszkola, przy ul. Szkolnej w Michałowicach. Część dawnych budynków przejdzie metamorfozę i powstanie w nich świetlica wiejska.

Konkurs SARP

W 2021 r. zawarto umowę na opracowanie dokumentacji projektowej na budowę nowego energoefektywnego przedszkola w Michałowicach. Umowa została zawarta na podstawie przeprowadzonego rok wcześniej, we współpracy z Oddziałem Warszawskim Stowarzy-

szenia Architektów Polskich, konkursu na koncepcję tego obiektu. Wpłynęło 56 prac. Ostatecznie projekt budowlany i wykonawczy przedszkola w Michałowicach został opracowany na podstawie koncepcji pracowni architektonicznej 2pm Piotr Musiałowski.

O projekcie

Projekt przedszkola zakłada budowę budynku dwukondygnacyjnego. Na parterze usytuowane będą sale zajęć dla dzieci oraz pomieszczenia o funkcji gastronomicznej, gdzie przygotowywane będą posiłki. Na piętrze, skrzydło południowo-zachodnie poświęcone będzie funkcjom rekreacyjno-sportowym, natomiast skrzydło północno-wschodnie – administracji przedszkola. Pomieszczenia techniczne zaplanowane są w części podziemnej. Kondygnacje będzie łączył klatka schodowa z windą. Wszystkie pomieszczenia dostępne są dla osób z niepełnosprawnością, a na par-

Przedszkole w Michałowicach

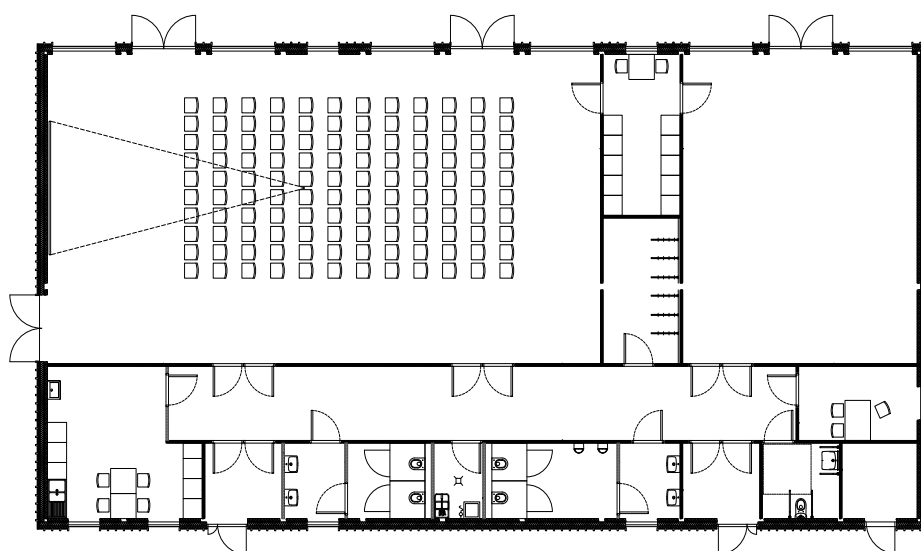
terze zaprojektowano dedykowane im łazienki. W przedszkolu zaplanowano także sale sensoryczną oraz pokój doświadczania świata, które znajdują się na piętrze.

Świetlica dla mieszkańców

Część budynków przedszkola, niepodlegające rozbiórce, przejdzie metamorfozę i powstanie w nich świetlica dostępna dla mieszkańców, o powierzchni użytkowej blisko 373 m². W świetlicy zaplanowano dwie sale – dużą o powierzchni ok. 161 m² i mniejszą

Podpisanie umowy

Rzut świetlicy dla mieszkańców

o powierzchni ok. 69m², a także: magazynek, szatnię, toalety, pomieszczenia: biurowe, gospodarcze, socjalne i porządkowe.

Obydwie inwestycje będzie realizować firma JL Sp. z o.o. z Łomży. W postępowaniu przetargowym wybrano najkorzystniejszą ofertę, która wynosi 23 960 802,25 zł.

23 stycznia 2023 wójt gminy, Małgorzata Pachecka, podpisała umowę na budowę tego obiektu. W ślad za nią przekazano wykonawcy plac budowy. Termin planowanego przekazania obiektu do użytkowania, wraz z placem zabaw i ogrodem, oraz świetlicy to sierpień 2024 roku.

Inwestycje wodno-kanalizacyjne w 2023 roku

Planowane wykonanie budowy sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Michałowice w 2023 r.

Budowa sieci

Ponad 97% budynków mieszkalnych Gminy Michałowice podłączonych jest do sieci wodociągowej, a 92% do sieci kanalizacji sanitarnej. Z każdym rokiem budujemy nowe fragmenty sieci, bo gmina się rozwija. Sieci budujemy na nowo powstających ulicach, jak również w ulicach już istniejących podłączając do sieci budynki mieszkalne, które wcześniej nie miały takiej możliwości.

miejsowość/ulica	sieć wodociągowa	sieć kanalizacji sanitarnej (mb)	przewód tłoczony kanalizacji sanitarnej (mb)	przewód wody surowej (mb)	przepompownia (szt.)
Pęcice ul. Jagodowa	285				
Opacz-Kolonia ul. Chabrowa		285,3			
Michałowice-Wieś ul. Radości		197,8			
Granica ul. Barbary	554,5	530	452,4		1
Pęcice ul. Sarnia	356,3	395,5			
Granica ul. Jeżynowa	307,5	348,8			
Komorów-Wieś ul. Paproci, ul. Rumiankowa, ul. Pod Borem, ul. Polna		978,7	192,9		1
Opacz-Kolonia ul. Czapli		405,4			
Pęcice - przewód wody surowej wraz z odbudową studni głębinowej				652,5	
Pęcice - Sokotów ul. Parkowa	845,3				
SUW Komorów - studnia					
<i>razem</i>	2348,6	3141,5	645,3	652,5	2

Planowane wykonanie dokumentacji projektowej - budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Michałowice w 2023 r.

Dokumentacja projektowa

W 2023 roku planujemy zlecenie wykonania dokumentacji projektowej do realizacji w latach kolejnych. Dokumentacja obejmie inwestycje w Granicy, Komorowie-Wsi, Michałowicach i Michałowicach-Wsi, Opacz-Kolonii oraz w Reguły.

miejsowość/ulica	przewidywany koszt dokumentacji
Opacz-Kolonia - sieć wodociągowa w ul. Czapli, kolejny odcinek	50 000 zł
Reguły - sieć wodociągowa w ul. Granicznej, ul. Torfowej, al. Powstańców Warszawy, ul. Królowej Śniegu, ul. Jasia i Małgosi	60 000 zł
Granica - sieć kanalizacji sanitarnej w ul. Reja od ul. Filmowej do końca ulicy	80 000 zł
Komorów-Wieś - sieć kanalizacji sanitarnej w ul. Polnej (dz. 507, 188/2)	20 000 zł
Michałowice i Reguły - kolektor tłoczny w Al. Topolowej, w trakcie realizacji	120 000 zł
Michałowice-Wieś - przebudowa przepompowni ścieków w ul. Kasztanowej i ul. Kolejowej	60 000 zł

Przebudowa ul. Skowronków w Pęcicach Małych

Rusza przebudowa ul. Skowronków wraz z budową kanalizacji deszczowej na odcinku od ul. Dzikiej do ul. Kamień Polny o długości ok. 355 mb. Poza nową nawierzchnią, chodnikami, zjazdami i skrzyżowaniami, inwestycja obejmie budowę kanału technologicznego i oświetlenia. Prace zakończą się w pierwszym półroczu 2023 r.

Zakres robót w ramach inwestycji obejmuje m.in.:

- ✓ roboty przygotowawcze
- ✓ wycinkę istniejących drzew i krzewów
- ✓ roboty rozbiórkowe, w zakresie m. in.: istniejących nawierzchni jezdni oraz innych elementów zlokalizowanych w projektowanych liniach rozgraniczających
- ✓ roboty ziemne w zakresie kształtowania korpusu drogowego
- ✓ rozbiórkę ogrodzeń posesji

- ✓ budowę jezdni ulicy Skowronków
- ✓ budowę i przebudowę chodników
- ✓ przebudowę skrzyżowań z drogami bocznymi
- ✓ rozbiórkę i budowę oświetlenia ulicznego
- ✓ budowę i przebudowę zjazdów
- ✓ rozbiórkę i budowę kanalizacji deszczowej (odwodnienie drogi)
- ✓ rozbiórkę i budowę sieci elektroenergetycznej niskiego napięcia (w ramach usunięcia kolizji istniejącej sieci z projektowanym układem drogowym)
- ✓ budowę kanału technologicznego
- ✓ wykonanie elementów stałej organizacji ruchu

Okres realizacji – I-VI 2023 r.

Wykonawca robót: „GRANAR” sp. z o.o. z Warszawy

Mapa inwestycji:

Rodzaj robót	Okres realizacji					
	2023					
	I	II	III	IV	V	VI
Kanalizacja deszczowa						
Kanał technologiczny						
Oświetlenie						
Roboty elektryczne						
Roboty drogowe						

Powyższy harmonogram pokazuje orientacyjne okresy realizacji poszczególnych rodzajów robót w terminie umownym. Biorąc pod uwagę pandemię Covid-19, sytuację na Ukrainie, warunki atmosferyczne jak i inne nieprzewidziane okoliczności zarówno poszczególne etapy robót jak i końcowy termin realizacji robót mogą ulec przesunięciu w czasie (zarówno przyspieszeniu jak i wydłużeniu).

Projekt przebudowy skrzyżowania ul. Głównej w Nowej Wsi i drogi wojewódzkiej DW 719

Skrzyżowanie ul. Głównej i 719 jest bardzo trudne dla osób, które chcą włączyć się do ruchu na 719 skręcając w lewo. Również skręt w lewo z 719 w kierunku Nowej Wsi wymaga nie lada cierpliwości. Dlatego od 2 lat zabiegamy o przeprojektowanie tego miejsca i wybudowanie go przez MZDW w ramach dobrej współpracy.

Na początku września ubiegłego roku rozstrzygnęliśmy przetarg na opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej rozbudowy drogi wojewódzkiej nr 719 w miejscowości Nowa Wieś. Wcześniej zawarliśmy odpowiednie porozumienie z Mazowieckim Zarządem Dróg Wojewódzkich.

Wykonawca, firma APJ Obsługa Inwestycji Piotr Kurczyk, jest w trakcie prac projektowych. Projektant wykonał pomiary ruchu i przekazał koncepcję do uzgodnienia w MZDW.

Koncepcja przebudowy zakłada budowę sygnalizacji, dedykowanego pasa do skrętu w lewo, chodnika

lub ciągu pieszo-rowerowego oraz korektę włączenia się ul. Polnej w DW 719. W dokumentacji projektowej został uwzględniony kanał deszczowy na odcinku od ul. Brzozowej praktycznie do rzeki Zimna Woda. Planowane odwodnienie ma przejąć wody z pasa drogowego oraz z „botanicznych” ulic Nowej Wsi.

Oferta wykonania inwestycji przekroczyła planowaną pierwotnie kwotę 252 527,80 zł i wyniesie 307 254,00 zł. Jednak z uwagi na konieczność przebudowy tego skrzyżowania i wpływ tej inwestycji na bezpieczeństwo mieszkańców naszej gminy, zdecydowaliśmy się na podpisanie umowy z wykonawcą, po zwiększeniu środków w budżecie przez radę gminy.

Metamorfoza ul. Kolejowej w Komorowie

Zakończyliśmy gruntowną modernizację ulicy Kolejowej w Komorowie. Wartość inwestycji wyniosła 2 971 255,55 zł. Gmina otrzymała dofinansowanie na ten projekt w wysokości 1 272 701,79 zł, natomiast pozostała kwota została pokryta ze środków własnych budżetu gminy.

W miejscu rozjeżdżonych przez parkujące „na dziko” samochody pojawiły się przedzielone drzewami zatoki postojowe (do parkowania równoległego oraz prostopadłego) z 34 miejscami parkingowymi, w tym 2 dla osób z niepełnosprawnością. Mieszkańcy mogą cieszyć się nową, przebudowaną jezdnią, zjazdami, chodnikami wraz z infrastrukturą towarzyszącą (w tym kablową siecią elektryczną zasilającą stację ładowania samochodów elektrycznych oraz stację ładowania rowerów elektrycznych ze stacjami ładowania). Wygląd ulicy wzbogacił dodatkowo skwer zieleni z nowymi nasadzeniami oraz ławkami.

Wartość inwestycji:

2 971 255,55 zł

wartość dofinansowania:

1 272 701,79 zł

Inwestycja zrealizowana w ramach projektu: „Poprawa jakości powietrza na terenie ZIT WOF poprzez budowę parkingów Parkuj i Jedź” w ramach regionalnego programu operacyjnego województwa mazowieckiego 2014-2020.

Nowe parki kieszonkowe w Opaczy-Kolonii

Nowe miejsca do wypoczynku wśród drzew powstaną w Opaczy-Kolonii, przy ul. Zofii i przy skrzyżowaniu ul. Środkowej i Czystej.

Nowe enklawy zieleni powiększą nasze zasoby środowiskowe o:

✓ 41 sztuk nowych drzew,

✓ ponad 2 100 nasadzeń bylin i krzewów ozdobnych,

✓ prawie 4 tysiące m² nowej przestrzeni wypoczynkowej dla mieszkańców.

Skwer przy ul. Zofii w Opaczy-Kolonii

Teren ten jest obecnie otwartą przestrzenią znajdującą się w bliskim otoczeniu trasy szybkiego ruchu. Jest on częściowo zagospodarowany. Jednak mimo starań lokalnej społeczności, sprawia wrażenie zapomnianego. Jednak wkrótce skwer ten zyska całkowicie nowe oblicze! Głównym założeniem projektowym, które przyjęliśmy, jest uzyskanie kameralnej przestrzeni wypoczynkowej zachęcającej do spacerów i spędzania czasu na świeżym powietrzu. By zapewnić dogodne do tego warunki skupiliśmy się na zastosowaniu rozwiązań wpływających na znaczną redukcję hałasu oraz zanieczyszczeń komunikacyjnych przedostających się z trasy S2.

Na skwerze pojawi się duża liczba nowych drzew oraz szerokie pasy wysokich krzewów liściastych. Uzupełnieniem nasadzeń będą liczne kępy bylin i traw ozdobnych nadające naturalistycznego charakteru projektowanej przestrzeni. Wśród drzew znajdą się: sosny zwyczajne, olsze czarne, lipy drobnolistne i klony czerwone. Z krzewów przybędą: róże, tawuły, berberysy, pięciorniki, kosodrzewiny, jaśminowce, irgi, derenie i budleje. Na rabatach bylinowych pojawią się dywany z krwawników, rozchodników, szalwii, miskantów, pysznogłówek, perowskii, rudbekii i śmiałków darniowych. Do komunikacji po terenie służyć będzie istniejąca ścieżka z kostki betonowej oraz murawa trawiasta. Przy istniejącej ścieżce pojawi się drewniana ławka oraz kosze na odpady zmieszane.

Skwer przy skrzyżowaniu ul. Środkowej i Czystej w Opaczy-Kolonii

Obecnie jest to otwarta i niezagospodarowana przestrzeń ograniczona dawnym rowem melioracyjnym. Do terenu przylega regularnie użytkowany przystanek autobusowy. Główną koncepcją projektu jest zaadaptowanie nieużytkowanego fragmentu na cele wypoczynkowe i urządzenie grupy zieleni atrakcyjnej o każdej porze roku. Aby umożliwić dostęp na teren nowego parku kieszon-

kowego założyliśmy powstanie kładki drewnianej z barierką oraz ścieżki wykonanej z nawierzchni mineralnej. Przy projektowanej ścieżce pojawią się drewniane ławki i kosze na odpady zmieszane. Ciąg komunikacyjny będą podkreślać okazałe drzewa oraz rabata składająca się z krzewów liściastych, iglastych, traw ozdobnych i bylin. Wśród drzew, które posadzimy na skwerze, znajdą się klony czerwone „Redpointe” oraz klony pospolite „Globosum”. Zaproponowaliśmy takie krzewy jak: hortensje, tawuły, derenie, berberysy, krzewuszki i irgi. Rabaty bylinowe obfitować będą w miskanty chińskie, śmiałki darniowe, proso, krwawniki, perowskie i przetaczniki.

hortensje

tawuły

berberys

Mieszkańcy naszej gminy oddychają

Podsumowanie Lokalnego Programu Piecowego – edycja 2022.

Małgorzata Pachecka, wójt gminy Michałowice

Zimy, w których pachniało węglem/”czymś dziwnym” odchodzą u nas do historii. W 2018 roku przyjęto program dotacyjny, którego głównym założeniem było dofinansowanie do wymiany 41 pieców tzw. „kopciuchów” rocznie przez 7 lat. Łącznie: 287 „kopciuchów”.

Różnymi skutecznymi metodami osiągnęliśmy ten wynik nie w 7, a w 5 lat. Rok 2022 zamknęliśmy bowiem 288 wymianami, tym samym o 1 sztukę przekraczając założenia planu 2 lata przed założonym terminem.

Pomimo, że miniony rok ze względu na sytuację za naszą wschodnią granicą oraz kryzys energetyczny i gospodarczy nie zachęcał do jakichkolwiek inwestycji remontowych, część mieszkańców podjęła w 2022 r. decyzję o wymianie nieekologicznego źródła

dła ciepła. Dzięki temu mieszkańcy naszej gminy mogą oddychać czystszy powietrzem. A zatem lepiej, i zdrowiej, żyć.

Sukces zawdzięczamy także wielu ulepszeniom pierwotnego programu i determinacji, i powiedzmy sobie szczerze, ciężkiej pracy pracowników gminnego magistratu.

Dzięki zmianom w programie m.in. atrakcyjniejszej formie udzielania dotacji, a także szerokiej promocji programu i edukacji mieszkańców, regularnym kontrolom posesji pod kątem spalania oraz zwiększeniu budżetu rocznego na wymiany pieców od 2019 roku program znacznie przyspieszył.

Do dobrego wyniku przyczynił się również gminny program wsparcia finansowego osobom, które zdecydowały się na wymianę nieekologicznego źródła

...a coraz lepszym powietrzem

ciepła i w związku z tym ponoszą zwiększone koszty grzewcze lokalu – Lokalny Program Osłonowy (LPO). Ze wsparcia LPO skorzystało w 2022 r. 42 mieszkańców. Ze względu na zmiany w cenach energii cieplnej w 2022 r. Lokalny Program Osłonowy został zaktualizowany i zmodyfikowany, a warunki przyznania pomocy uproszczone.

288 wymian pieców na paliwo stałe na bardziej ekologiczne gazowe i elektryczne to także sukces pracowników Referatu Ochrony Środowiska, którzy z ogromną determinacją i systematycznością na niego pracowali. Setki przeprowadzonych indywidualnych rozmów podczas wizji lokalnych u mieszkańców to tylko ułamek działań przez nich podejmowanych.

Nabór 2023

Czy są jeszcze piece do wymiany w naszej gminie? Tak, są. I już teraz można składać wnioski do kolejnej edycji Lokalnego Programu Piecowego. Dotacja pozostała dalej w kwocie 7 000 zł (jednak nie więcej niż 100% kosztów zakupionego pieca gazowego lub elektrycznego). Ze szczegółami można zapoznać się na stronie: <https://piece.michalowice.pl/>

Dużo drzew i krzewów

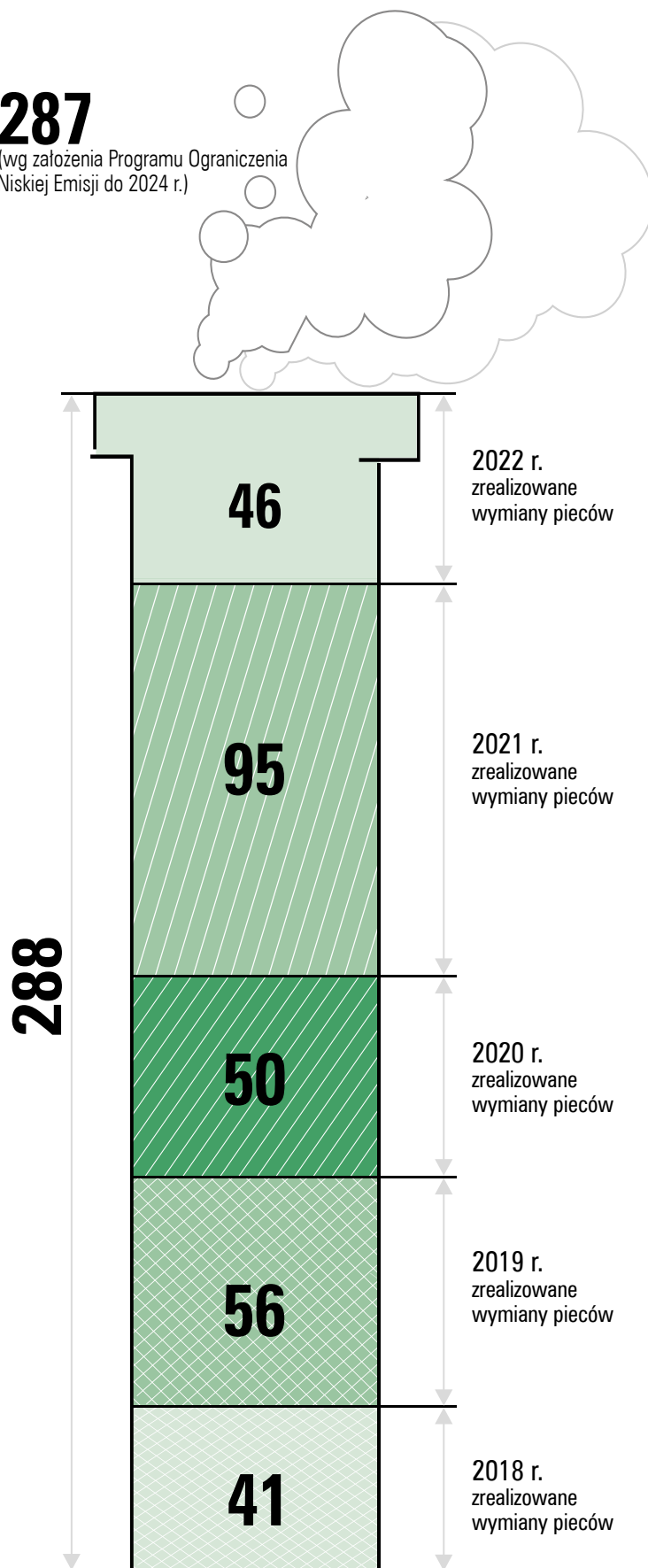
Równolegle prowadzimy wiele innych działań, które wzmacniają nasz potencjał ekologiczny i powodują, że Gmina Michałowice jest dobrą gminą do życia. Jednym z takich działań są zadrzewienia. Prowadzimy je w całej gminie. W tym samym okresie (2018-2022) przybyło nam 1375 drzew i blisko 41 tysięcy krzewów. Są to zarówno nasadzenia zastępcze, jak i nasadzenia krajobrazowe.

Z innych programów polecam Państwu „wodołapacz” – dofinansowanie do przydomowych instalacji odzyskiwania deszczówki oraz nowy program, który planujemy wdrożyć w tym roku – dofinansowanie do zakupu i instalacji przydomowych kompostowników.

Małgorzata Pachecka

287

(wg założenia Programu Ograniczenia Niskiej Emisji do 2024 r.)

O dopłatach do paliw, programach dotacyjnych do wymiany źródeł ciepła i aktualnych przepisach dotyczących eksploatacji źródeł ciepła

Kryzys energetyczny i gospodarczy, trwająca wojna za naszą wschodnią granicą, niedostępność paliw oraz rosnąca inflacja przekładają się tej wyjątkowo trudnej zimy nie tylko na stan naszego portfela, ale i na jakość powietrza, którym oddychamy.

Nie pozostając obojętnym tej sytuacji opracowaliśmy dla Państwa poradnik i przygotowaliśmy informacje na temat gminnych i ogólnopolskich programów wspierających finansowo mieszkańców, jak również walczących z ubóstwem energetycznym.

Wyjaśnimy również krok po kroku, co zapewnia gmina, co rząd, jak nie pogubić się w obowiązujących przepisach oraz doradzimy, jak dbać o ciepło w swoim domu.

Dopłaty do paliw (rządowe oraz gminne)

Dodatki przysługują gospodarstwu domowemu, jeśli główne źródło ciepła zostało zgłoszone lub wpisane do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków do dnia 11 sierpnia 2022 r. albo po tym dniu – w przypadku głównych źródeł ogrzewania zgłoszonych lub wpisanych po raz pierwszy do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków w związku z pierwszym ich uruchomieniem. Gospodarstwo domowe może otrzymać dodatek z tytułu wykorzystania wyłącznie jednego źródła ciepła.

Aktualnie trwa wypłata dodatków węglowych i z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła (zasilanych skroplonym gazem LPG, olejem opałowym, pelletem drzewnym, drewnem kawałkowym lub innym rodzajem biomasy). Wnioski o wypłatę można było składać do 30 listopada 2022 r.

Do 1 lutego 2023 r. można było składać wnioski o dodatek elektryczny. Dodatek elektryczny przysługuje

odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym jednorazowo w kwocie 1000,00 zł, a w przypadku zużycia energii elektrycznej przekraczającej 5 MWh w kwocie 1500,00 zł. W przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku, wypłata dodatku nastąpi do 31 marca 2023 roku.

Zwrot VAT za gaz oraz ustawa o zamrożeniu taryf gazowych

20 grudnia 2022 r. w Dzienniku Ustaw RP została opublikowana ustawa z dnia 15 grudnia 2022 r.

o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r., w związku z sytuacją na rynku gazu. Według ustawy ceny gazu i usług dystrybucji nie wzrosną dla odbiorców indywidualnych w 2023 r., w porównaniu z 2022 r. Jego cena maksymalna wyniesie 200,17 zł za MWh.

Zostanie jednak przywrócony podatek VAT za gaz (od lutego 2022 r. wynosił 0%) do poprzedniej stawki 23%. Z tego względu dla gospodarstw domowych o niższych dochodach przewidziany jest dodatek gazowy w formie refundacji poniesionych kosztów VAT. Projekt ustawy zakłada, że o zwrot podatku VAT za gaz będą mogły się ubiegać te gospodarstwa domowe, które używają gazu ziemnego do celów grzewczych. Kolejnym warunkiem będzie wpis źródła ciepła do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków oraz kryterium dochodowe (takie jakie miało miejsce przy dodatku osłonowym). Dopłaty do gazu przysługują zatem osobom, których miesięczne dochody nie przekraczają 2100 zł w gospodarstwie jednoosobowym albo 1500 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym. Wnioski będzie można składać w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej od dnia ogłoszenia naboru do 29 lutego 2024 r. lub w terminie 30 dni od dnia otrzymania faktury dokumentującej dostarczenie paliw gazowych.

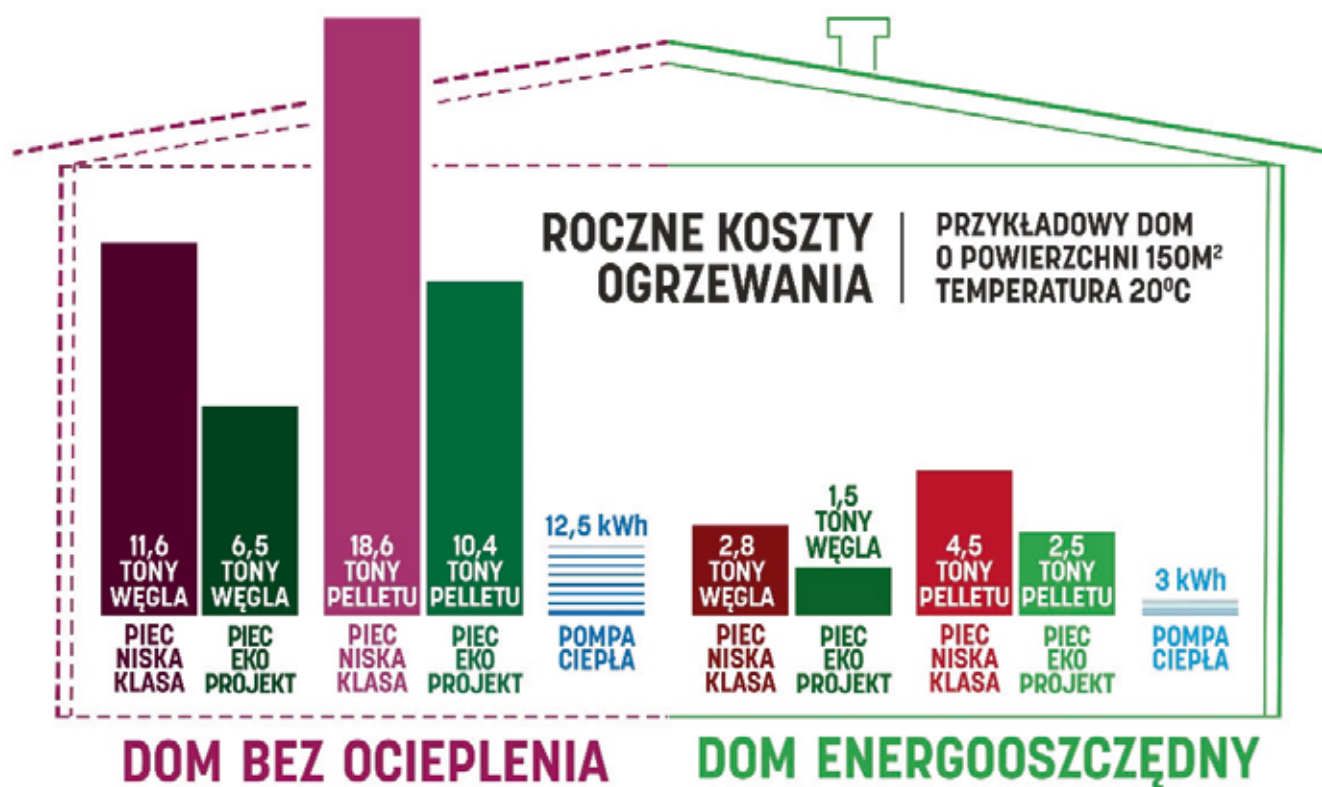
W 2022 r. można było również otrzymać jednorazowy dodatek osłonowy, który miał zniwelować rosnące ceny energii, gazu i żywności, w ramach rządowej Tarczy Antyinflacyjnej. Wnioski można było składać do 31 października 2022 r.

Gminny Lokalny Program Osłonowy – warunkiem otrzymania dopłaty do gazu, prądu lub oleju jest m.in. zmiana systemu ogrzewania z wysokoemisyjnego (węglowego) na niskoemisyjny. Program jest dedykowany beneficjentom gminnego Lokalnego Programu Osłonowego, programu ogólnopolskiego Czyste Powietrze lub mieszkańcom, którzy zmienili system ogrzewania ze środków własnych, nie wcześniej niż z dniem 1 lipca 2018 r. Ze szczegółami programu można zapoznać się na stronie: <https://www.michalowice.pl/lpo>.

Dlaczego wymiana nieefektywnego źródła ciepła oraz termomodernizacja są tak istotne?

Brak inwestycji w modernizację ogrzewania i w ocieplenie domu jest tylko pozorną oszczędnością. Kotły starego typu są najmniej wydajne. Nawet ponad połowa energii ze spalania węgla czy drewna ucieka przez komin!

Poza tym, nieefektywne spalanie powoduje emisję pyłów i toksycznych substancji, które tworzą bardzo niebezpieczny dla zdrowia smog.

Według szacunków Światowej Organizacji Zdrowia, w Polsce z powodu zanieczyszczenia powietrza umiera przedwcześnie 46 tys. osób rocznie. Z tego powodu w województwie mazowieckim w 2017 roku została przyjęta „uchwała antysmogowa”, która nałożyła obowiązek wymiany bezklasowego kotła stałego typu tzw. „kopciucha” do końca 2022 r. Z kolei

dobrze ocieplony budynek zużywa dużo mniej energii, znacznie ograniczając koszty ogrzewania, dzięki czemu więcej pieniędzy pozostaje w Państwa budżecie domowym.

Oszczędność energii jest najlepszym sposobem na uniknięcie skutków rosnących cen paliw i energii.

Źródło: <https://powietrze.mazovia.pl/>.

Na jakie inne wsparcie przy wymianie źródeł ciepła i termomodernizacji można liczyć?

Ulga termomodernizacyjna

Ulga polega na odliczeniu od podstawy obliczenia podatku (przychodów – w przypadku podatku zryczałtowanego) wydatków poniesionych na realizację przedsięwzięcia termomodernizacyjnego w budynku mieszkalnym jednorodzinnym, w tym wymiany źródła ciepła.

Na co zwrócić uwagę jeśli jesteśmy użytkownikiem kotła na paliwa stałe?

Która klasa kotła i w jakim roku powinna zostać wymieniona?

Kotły na węgiel lub drewno

od 1 stycznia 2023 r. nie wolno używać kotłów na węgiel lub drewno nie spełniających wymogów dla klas 3,4 lub 5 według normy PN-EN 303-5:2012;

od 1 stycznia 2028 r. nie wolno używać kotłów na węgiel lub drewno klasy 3 lub 4 według normy PN-EN 303-5:2012.

Kominki

do 31 grudnia 2022 roku - posiadacze kominków (lub innych miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń) musieli wymienić je do końca 2022 roku na takie, które spełniają wymogi ekoprojektu lub wyposażyć je w urządzenie ograniczające emisję pyłu do wartości określonych w ekoprojekcie.

Odpowiedni rodzaj paliwa

Od 1 lipca 2018 r. nie wolno spalać w kotłach, piecach i kominkach (lub innych miejscowych ogrzewaczach pomieszczeń):

a. mułów i flotokoncentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem;

Posiadacze kominków
(lub innych miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń) musieli wymienić je do końca 2022 roku na takie, które spełniają wymogi ekoprojektu, lub wyposażyć je w urządzenie ograniczające emisję pyłu do wartości określonych w ekoprojekcie.

Od 1 stycznia 2023 r.
nie wolno używać kotłów na węgiel lub drewno nie spełniających wymogów dla klas 3,4 lub 5 według normy PN-EN 303-5:2012

Od 1 stycznia 2028 r.
nie wolno używać kotłów na węgiel lub drewno klasy 3 lub 4 według normy PN-EN 303-5:2012

b. węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z ich wykorzystaniem (29 września przyjęto poprawkę, by czasowo - do 30 kwietnia 2023 r. - zawiesić

zakaz sprzedaży węgla brunatnego oraz kary za wprowadzanie takiego paliwa do obrotu, jak również znieść kary za łamanie uchwał antysmogowych, paląc w piecu węglem brunatnym. Poprawka wprowadza zmiany do ustawy Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw. Rząd w ten sposób chce ratować sytuację związaną z deficytem węgla kamiennego na rynku). Węgiel brunatny jest jednak jednym z najgorszych rodzajów paliw, którego efektywność spalania jest trzy razy niższa niż węgla kamiennego, a szkodliwość tego, co podczas spalania się wydziela bardzo duża;

c. węgla kamiennego w postaci sypkiej o uziarnieniu 0-3 mm;

d. paliw zawierających biomasę o wilgotności w stanie roboczym powyżej 20% (np. mokrego drewna).

Od kiedy zakaz palenia węglem?

W związku z tegoroczną nowelizacją „uchwały antysmogowej” od 1 października 2023 r. nie będzie można palić węglem w urządzeniach grzewczych na terenie m.st. Warszawy. W dalszej kolejności (od 1 stycznia 2028 r.) zakaz palenia węglem zacznie obowiązywać mieszkańców gmin z terenu powiatów: grodzkiego, legionowskiego, mińskiego, nowodworskiego, piaseczyńskiego, pruszkowskiego, otwockiego, warszawskiego zachodniego oraz wołomińskiego, czyli z obszaru NUTS2 – warszawskiego stołecznego.

Kotły na paliwa stałe spełniające wymogi ekoprojektu uruchomione do 1 czerwca 2022 r. mogą być używane do końca ich żywotności na terenie m. st. Warszawy oraz gmin wchodzących w skład powiatów: grodzkiego, legionowskiego, mińskiego, nowodworskiego, piaseczyńskiego, pruszkowskiego, otwockiego, warszawskiego zachodniego oraz wołomińskiego. Jeżeli uruchomisz kocioł na paliwo stałe spełniający wymogi ekoprojektu po 1 czerwca 2022 r. nie będziesz mógł palić w nim węglem od

1 października 2023 r. w Warszawie, a od 1 stycznia 2028 r. w gminach z terenu powiatów z NUTS2 – warszawskiego stołecznego.

Kto może kontrolować źródła ciepła?

Kontrole mogą przeprowadzać: wyznaczony urzędnik, urzędnik w asyście policji, policja, straż gminna. Podstawę prawną przeprowadzania kontroli stanowi art. 379 Ustawy Prawo Ochrony Środowiska.

Zakres kontroli obejmie przede wszystkim:

- ✓ sprawdzenie przestrzegania zapisów uchwały antysmogowej,
- ✓ weryfikację zakazu spalania odpadów,
- ✓ kontrolę urządzenia grzewczego,
- ✓ kontrolę stosowanego paliwa.

Okresowe kontrole źródeł ogrzewania może przeprowadzać również osoba posiadająca kwalifikacje kominiarskie. Wynika to bezpośrednio z ustawy o dodatku węglowym z 5 sierpnia 2022 r. Kominiarze podczas przeglądów okresowych mogą również weryfikować prawdziwość oświadczeń złożonych do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków, co jest m.in. podstawą do wypłacania zasiłków węglowych.

Użytkowanie niedozwolonych urządzeń grzewczych i niedozwolonego opału może zostać ukarane mandatem do 500 zł, a w przypadku dalszego łamania przepisów sprawa może zostać skierowana do sądu. Możliwa grzywna to nawet 5 000 zł.

Przegląd kominiarski

Obowiązujące obecnie przepisy wskazują, że przeglądy kominiarskie należy przeprowadzać co najmniej raz do roku. Obowiązek ten spoczywa na właścicielach lub zarządcach (Prawo budowlane art. 62).

Czyszczenie jest szczególnie istotne w przypadku przewodów dymowych - osadzająca się sadza może się zapalić i spowodować pożar.

JAK CZĘSTO CZYŚCIĆ PRZEWODY

Rodzaj przewodu	Ile razy w roku
dymowe	cztery razy
spalinowe	dwa razy
wentylacyjne	raz

Gdzie szukać wsparcia na wymianę kotła i termomodernizację?

Aby ułatwić Państwu podjęcie decyzji o wymianie nieekologicznego pieca węglowego utworzyliśmy w naszej gminie dwa uzupełniające się programy: Lokalny Program Piecowy (link - <https://piece.michalowice.pl/>), który ma m.in. korzystniejszą dla Państwa formę udzielania dotacji (wypłacana z góry po podpisaniu umowy) oraz Lokalny Program Osłonowy (link - <https://www.michalowice.pl/lpo>) – program dopłat do systemu ogrzewania dla mieszkańców naszej gminy, którzy po 1 lipca 2018 roku trwale zmienili system ogrzewania węglowego na ogrzewanie gazowe, elektryczne lub olejowe w ramach gminnego programu wymiany pieców, w ramach programu „Czyste Powietrze” czy ze środków własnych, lub dokonają takiej inwestycji w czasie trwania programu. Ze względu na zmiany w cenach energii cieplnej uchwałą nr XLIII/470/2022 z 31 maja 2022 r. Lokalny Program Osłonowy został zaktualizowany i zmodyfikowany, a warunki przyznania pomocy uproszczone.

W naszym urzędzie gminy działa również punkt informacyjny ogólnopolskiego programu Czyste Powietrze. Miejsce to ma na celu ułatwienie mieszkańcom Gminy Michałowice aplikowanie o dofinansowanie na wymianę nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe, na nowoczesne źródła ciepła spełniające najwyższe normy (m.in. kotły gazowe, pompy ciepła, instalacje fotowoltaiczne) i kompleksową termomodernizację domu jednorodzinnego. Od 3 stycznia br. zostały wprowadzone w programie kolejne zmiany, m.in. podniesiono wysokość progów dochodowych. Można się ubiegać również o wyższe niż dotychczas dofinansowanie. W zeszłym roku ruszył również w naszej gminie pilotażowy program „Wdrażanie działań antysmogowych”. W ramach programu w 2022 r. m.in. przeprowadzono pierwsze audyty energetyczne wytypowanych budynków, których właściciele planują poprawić efektywność energetyczną. Opracowano charakterystykę istniejącego stanu i możliwości jego poprawy.

Jak w prosty sposób możemy utrzymać ciepło w domu?

1 Nie zastawiaj i nie zasłaniaj grzejników. Aby prawidłowo odprowadzać ciepło do otocze-

nia, grzejniki potrzebują około 20 cm przestrzeni.

2 Odpowietrzaj grzejniki. Grzejniki dobrze jest dokładnie wyczyścić z kurzu i zanieczyszczeń, a także odpowietrzyć. To ostatnie jest szczególnie ważne, aby prawidłowo wykonywał on swoją funkcję.

3 Reguluj temperaturę, korzystaj z termostatów. Najzdrowsza temperatura dla człowieka to 20 stopni. Dzięki zmianie średniej temperatury w pomieszczeniu tylko o stopień wiele możemy zyskać.

4 Zaizoluj podłogę na poddaszu. Na poddaszu połóż styropian albo wełnę mineralną.

5 Zamontuj ekran grzejnikowy. Występuje on w postaci maty, którą przytwierdza się bezpośrednio za grzejnikiem. Dzięki temu, ciepło dotychczas pochłaniane przez chłodniejszą powierzchnię, odbija się i wraca do wnętrza pomieszczenia.

6 Wietrz krótko i intensywnie. Szybkie, intensywne wietrzenie powoduje mniejsze utraty ciepła niż długotrwale uchylone okno. Na 10 minut przed wietrzeniem należy przykręcić kaloryfer aby nie marnować ciepła

7 Wyreguluj okna na zimę. Odpowiednim dociskiem zmienisz ilość przepuszczanego powietrza.

8 Wpuszczaj słońce do domu. Gdy świeci słońce odśłoń całkowicie okna, dzięki temu podgrzejesz mieszkanie. Na noc z kolei użyj zasłon, żaluzji lub okiennic, które zapobiegą utratom ciepła.

9 Uszczelnij okna i drzwi. Nieszczelna stolarka wpuszcza do środka zimne powietrze z zewnątrz.

10 Jeśli masz części wspólne w budynku, zadbaj o nie. Pozamykaj okna i drzwi na klatkach schodowych oraz w piwnicach.

Zachęcamy również do zapoznania się z materiałami przygotowanymi przez Urząd Marszałkowski województwa mazowieckiego: <https://powietrze.mazovia.pl/>.

Las Komorowski – źródło drewna czy źródło zdrowia?

Południowym skrajem Lasu Komorowskiego biegnie trasa pieszego szlaku czerwonego PTTK, tak zwanej Warszawskiej Obwodnicy Turystycznej. Ścieżka wijąca się wśród wielkich, starych dębów jest jednym z najbardziej malowniczych i ciekawych przyrodniczo miejsc na szlaku WOT na południowy zachód od Warszawy. Ostatniej jesieni na ponad stuletnich dębach pojawiły się czerwone kropki, oznaczające planowaną wycinkę tych drzew przez leśników.

Aby zapobiec utracie cennego starodrzewu złożony został wniosek do Rady Miejskiej w Brwinowie o uznanie grupy wiekowych dębów za Pomnik Przyrody o nazwie Stara Dąbrowa Kaniowska. Popierającą wniosek petycję on-line podpisało blisko 300 osób, głównie mieszkańców okolicznych osiedli gmin Mi-

chałowice, Brwinów i Nadarzyn - ale także Pruszkowa i Warszawy.

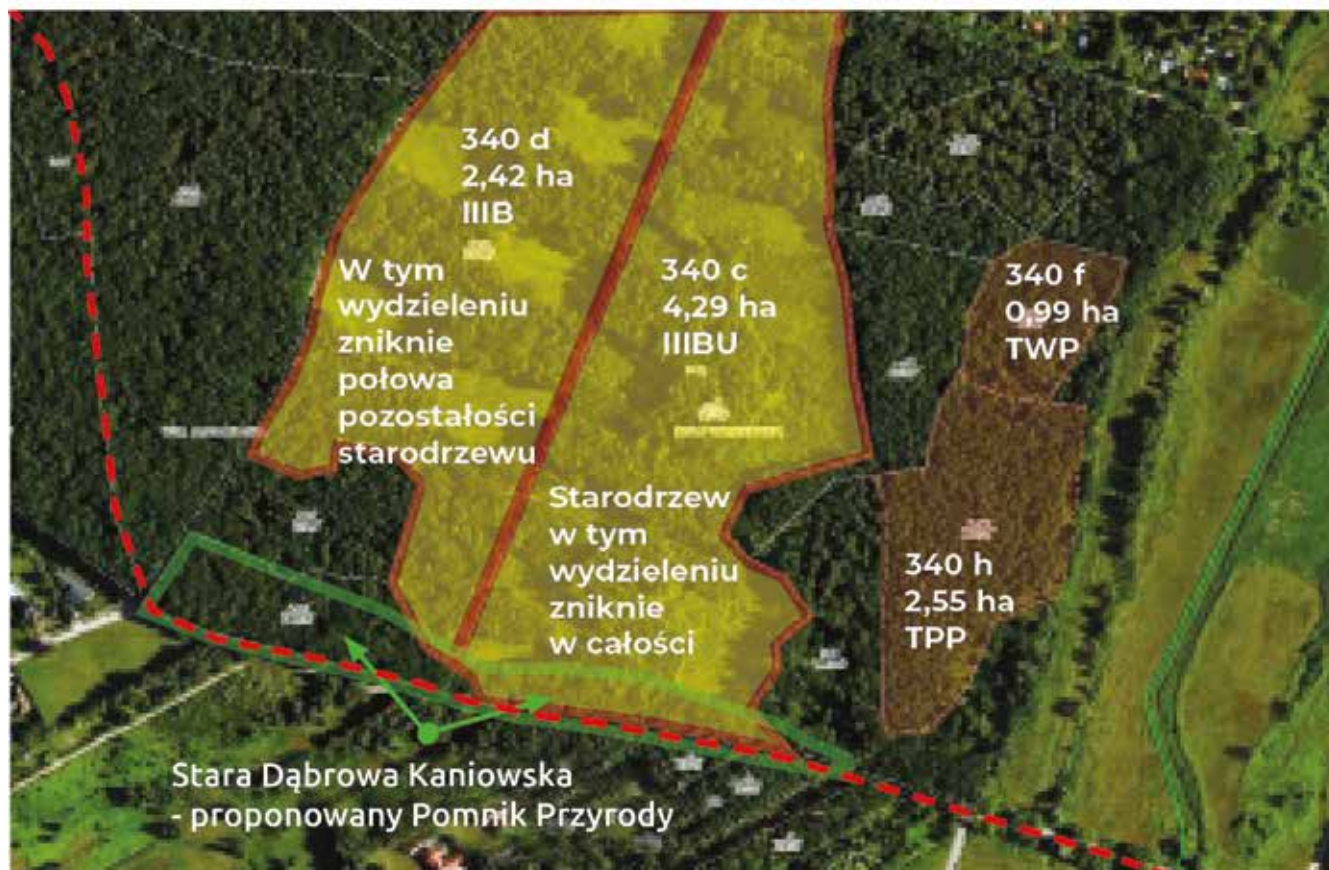
Ważnym skutkiem tej akcji było samorządne zorganizowanie się grupy społeczników zaniepokojonych coraz szybszą defragmentacją i dekompozycją niewielkich, ale bardzo ważnych obszarów leśnych naszego najbliższego sąsiedztwa. Tak powstała Inicjatywa Lasy nad Utratą, której celem jest zachowanie walorów krajobrazowych i przyrodniczych Lasów nad Utratą dla kolejnych pokoleń.

Kiedy aktywiści społeczni przyjrzeni się dokładnie planom Nadleśnictwa Chojnów, okazało się, że na rok 2023 założone zostały znacznie większe wycinki w Lesie Komorowskim. W ich wyniku pozbawiona starod-

Kanie, Las Komorowski pomiędzy ulicą Na Skraju, Utratą a ROD Komorów.

Planowane cięcia od roku 2023 na tle granic proponowanego Pomnika Przyrody Stara Dąbrowa Kaniowska.

Czerwona linia przerywana to czerwony szlak pieszy PTTK - Warszawska Obwodnica Turystyczna

rzewu zostałyby między innymi powierzchnia ponad 8 ha lasu pomiędzy Strzeniówką a terenem ogródków działkowych Komorów-Wieś. Na obszarze odpowiadającym 12 boiskom piłkarskim, pozostałyby jedynie

młodniki i miejsca upraw leśnych. Popularne miejsce spacerów leśnymi dróżkami straciłoby na długie lata swój walor krajobrazowy i rekreacyjny.

Prowadzone coraz intensywniej od roku 2018 wyręby i trzebieże w Lesie Komorowskim, skutkujące rozległymi polanami i stosami drewna przy drogach leśnych wzbudzają coraz większe zaniepokojenie coraz liczniej odwiedzających las mieszkańców okolic bliższych i dalszych, szukających wśród drzew oddechu od rosnących problemów dnia codziennego.

Odpowiadając na te głosy zaniepokojenia, wójt gminy Michałowice, Małgorzata Pachecka oraz sekretarz gminy, Wojciech Grzeniewski, radna Joanna Kowalczyk oraz aktywista środowiskowy, pan Sławomir Kubisa spotkali się z władzami Nadleśnictwa Chojnów, by porozmawiać o zmianie podejścia leśników do tego niewielkiego obszaru leśnego, którego obecna rola społeczna zdecydowanie góruje nad rolą gospodarczą. Do Nadleśnictwa skierowane zostało oczekiwanie, aby nie realizować planowanej likwidacji starodrzewu pomiędzy ROD Komorów a Strzeniówką. Tego leśnicy nie obiecali, w tej sprawie będą dalsze rozmowy i próba wypracowania kompromisu. Padła natomiast ze Strony Nadleśnictwa deklaracja zachowania starodrzewu na skraju lasu objętego wnioskiem o Pomnik Przyrody - co jest pewnym pozytywnym znakiem na przyszłość. Rozmowy będą kontynuowane wkrótce, o rezultatach poinformujemy.

Sławomir Kubisa

*Więcej informacji: na Facebook'u
wpiszcie „Inicjatywa Lasy nad Utratą”*

*Sławomir Kubisa / albo SK
– w zależności od przyjętej konwencji*

Nasz zielony dom

Nasza gmina z roku na rok staje się coraz bardziej zielona. W 2022 roku posadziliśmy blisko 240 drzew oraz blisko 14,5 tys. krzewów. Stale urządzamy nowe miejsca pod zielen, jednocześnie pielęgnując te, które już mamy.

Nasadzenia – podsumowanie 2022 roku

Nowe nasadzenia wykonaliśmy przy ścieżkach rowerowych wzdłuż rzeki Raszynki w Pęcicach oraz alei Samorządu Terytorialnego w Regułach.

✓ Przy ścieżce rowerowej **wzdłuż Raszynki**, biegnącej od alei Powstańców Warszawy w kierunku zbiorników w Michałowicach, została stworzona miła przestrzeń - nasadziliśmy 40 szt. drzew z gatunku wierzba płacząca, o obwodach pni 14-16 cm.

Nowe drzewa są kontynuacją nasadzeń wierzb wzdłuż akwenów w Michałowicach, które posadziliśmy w 2020 roku dzięki wysokiej frekwencji w wyborach prezydenckich i wygranej 50 tys. zł w akcji „Głosujesz-Zyskujesz”.

✓ Kontynuowaliśmy także nasadzenia wzdłuż **al. Samorządu Terytorialnego w Regułach**, gdzie w minionym roku dosadzono 25 szt. lip. Łączna liczba drzew w tej alei to już 245 szt. W tym roku planujemy kolejne nasadzenia od strony południowej.

Pozostałe nasadzenia

Wśród **240 drzew**, który nasadziliśmy na terenie całej gminy są lipy, śliwy wiśniowe, akacje, klony, jesiony, buki, brzozy, jarzębiny szwedzkie i inne.

W ubiegłym roku posadziliśmy także **14 244 szt.** krzewów takich jak: jeżówki, rudbekie, żurawki, cisy, jałowce, berberysy, pęcherznice, róże, ta-wuły, suchodrzewy, irgi, bodziszki, śnieguliczki i inne.

Gminne sadzenie krokusów

Rośliny wieloletnie zazieleniły i ubarwiły takie ulice, jak Bodycha, Ryżową, Różaną w Opaczy-Kolonii, Ludową, Kolejową, Raszyńską w Michałowicach, Poniatowskiego w Michałowicach Wsi, Przytorową w Regulach, Kwiatów Polnych w Pęcicach, Ryszarda, Kurpińskiego, Matejki, Ireny, Kolejową i P&R przy ul. Ceglanej w Komorowie, Starego Dębu i Polną w Komorowie Wsi, Spacerową, Główną, Polną róg Kamelskiego w Nowej Wsi i Rekreacyjną w Granicy.

Wzbogaciliśmy nieocenioną część krajobrazu gminnego, sadząc drzewa m.in. wzdłuż ul. Kuchy w ramach akcji „Zostań Zielonym Przyjacielem Gminy Michałowice, Przytorowej, na terenie Parku oraz na terenie nowo powstałego przedszkola w Regulach, a także w Michałowicach, Michałowicach-Wsi, czy Komorowie.

Jesienią wspólnie z mieszkańcami (po raz 4-ty) sadziliśmy krokusy. W akcję zaangażowały się zarządy osiedli oraz sołtysi, a przede wszystkim mieszkańcy, w tym dzieci ze szkół i przedszkoli. Wspólnie wsadziliśmy do gruntu 40 000 szt. cebul krokusów oraz 5 000 szt. cebul narcyzów i 1 000 szt. cebul tulipanów.

Pielęgnacja zieleni w 2023 r.

Dotychczas na terenie całej gminy realizowaliśmy nasadzenia o zróżnicowanej roślinności: na rabatach,

jednorocznej – na skwerach, w donicach ziemnych, na latarniach i w wieżach, oraz wieloletniej - wzdłuż ciągów komunikacyjnych.

Spośród łącznej liczby 96 miejsc, w ponad 20 sadziliśmy do tej pory trzy zmiany roślin jednorocznych – wiosenną (m.in. bratki), letnią (m.in. pelargonie), jesienną (m.in. wrzośce), w trzech opcjach – w gruncie, donicach (stojących i wiszących) i wieżach.

W ramach działań proekologicznych w tym roku zmodyfikujemy dotychczasowy sposób nasadzeń roślin kwitnących. Zrezygnujemy z pierwszej-wiosennej zmiany, tj. bratków sadzonych w gruncie, donicach i wieżach, a w zamian za to:

- ✓ we wszystkich donicach stojących zakwitną wiosną rośliny cebulowe,
- ✓ w gruncie częściowo pojawiła się już roślinność wieloletnia, która docelowo zastąpi nasadzenia roślin jednorocznych,
- ✓ wieże i donice na latarniach będą obsadzone dopiero przy realizacji nasadzeń zmiany letniej.

Podsumowując, kiedy zawita wiosna, w gminie Michałowice zakwitną rośliny cebulowe o pięknych kolorowych kwiatach. Po ich przekwitnięciu miejsca nasadzeń oczyścimy, by od maja do jesieni (przy sprzyjających warunkach pogodowych) nasze oczy cieszyły piękne pelargonie. A ponieważ jesień nie oznacza końca sezonu dla miłośników roślin, m.in. widok wrzośców będzie mógł zachwycać do nadejścia zimy.

Bony rehabilitacyjne dla seniorów

Sprawność ruchowa i ruch bez bólu stały się wyznacznikiem jakości życia. Niezależnie ile ma się lat, warto o tę jakość zawalczyć. Dlatego w ramach Programu Polityki Senioralnej postawiliśmy na ułatwienie dostępu do usług rehabilitacyjnych poprzez bezpłatne bony rehabilitacyjne. Pierwszych 40 wręczyliśmy seniorom w końcówce 2022 roku. Były to nagrody w konkursie z zakresu profilaktyki zdrowia.

Małgorzata Pachecka, wójt gminy Michałowice

- ✓ zajęcia Nordic Walking na terenie całej gminy kilka dni w tygodniu,
- ✓ zajęcia Bodyart – ćwiczenia z jogi, fitnessu, tańca i fizjoterapii – raz w tygodniu na świetlicy w Suchym Lesie,
- ✓ Zdrowy Kręgosłup – raz w tygodniu zajęcia gimnastyczne usprawniające ruchowo.

Bony będzie można zrealizować w Klinice PROMOTUS w Granicy, która również jest współorganizatorem konkursu wiedzy o znaczeniu profilaktyki zdrowotnej dla jakości życia w starszym wieku.

Bony rehabilitacyjne są kolejnym narzędziem zachęcania seniorów do aktywności. Uważam, że nasz cel może być zrealizowany tylko poprzez stworzenie szerokiego wachlarza różnych form rekreacji ruchowej. W gminnej ofercie każdy powinien znaleźć dla siebie coś interesującego, ponieważ przywilejem dojrzałego wieku są określone preferencje i konkretne możliwości ruchowe. Dlatego w ofercie pojawiły się bony rehabilitacyjne, obok dotychczasowych zajęć cieszących się w 2022 r. dużym zainteresowaniem, a więc:

- ✓ Aqua Senior – bezpłatnych zajęć aqua aerobics na pływalni Kapry w Pruszkowie (zajęcia będą kontynuowane w 2023 r. raz w tygodniu),
- ✓ Aktywny Senior - zajęcia rekreacyjne ogólnorozwojowe na świeżym powietrzu (raz w tygodniu na strefie rekreacji w Nowej Wsi),

W czasie spotkania z seniorami, podczas którego wręczyliśmy bony, rozmawialiśmy również o rozwoju gminnych usług i oferty, która będzie interesująca dla tej grupy mieszkańców. Zwrócili Państwo naszą uwagę na wszystkie aktywności, które kierowane są do małżeństw lub które można robić wspólnie w większej grupie. Nie zabrakło także wypowiedzi o tym, jak pandemia zmieniła nasze oczekiwania i styl życia. Patrząc z perspektywy codziennej aktywności fizycznej, raczej nie na lepszy. Wniosek z rozmów płynie taki, że wspólnymi siłami musimy par excellence wychodzić z marazmu, wspierając się towarzysko, społecznie, kulturalnie, a przede wszystkim rekreacyjnie i ruchowo.

Gminne programy dla seniorów

Złota rączka

Złota Rączka dla Seniora to program osłonowy gminy Michałowice na lata 2022-2024 zapewniający nieodpłatną pomoc Seniorom 60+ w drobnych, domowych naprawach i pracach na zamieszkiwanej posesji, których nie są w stanie samodzielnie zrealizować z uwagi na wiek i stan zdrowia.

Wśród usług objętych programem znajdują się m.in.:

- ✓ regulacja drzwi i okien oraz uszczelnianie;
- ✓ naprawa przeciekających kranów;
- ✓ montaż spłuczki i deski WC;
- ✓ odpowietrzanie kaloryfera;
- ✓ udrożnienie odpływów;
- ✓ wymiana lub uszczelnianie syfonów;
- ✓ montaż zamka, klamki w drzwiach;
- ✓ wymiana żarówek;
- ✓ naprawa gniazdek i wyłączników światła i lamp;
- ✓ naprawa szuflad;
- ✓ montaż różnych karniszy, obrazów, półek, itp.;
- ✓ podłączenie pralki, itp.;
- ✓ wymiana słuchawek i węży prysznicowych;
- ✓ naprawa listew przypodłogowych;
- ✓ zakładanie i naprawa rolet okiennych (nie dotyczy rolet metalowych lub antywłamaniowych),
- ✓ inne drobne czynności naprawcze i montażowe, które zostaną zaakceptowane przez pracownika podmiotu realizującego usługi naprawcze, w tym drobne prace naprawcze i porządkowe na zamieszkiwanej posesji.

Kto może skorzystać z programu?

- ✓ Seniorzy, mieszkańcy gminy Michałowice, którzy ukończyli 60 lat i zdrowie nie pozwala im na wykonywanie samodzielnie ww. prac,
- ✓ mieszkający samotnie lub z inną osobą, która także ze względów zdrowotnych nie może im pomóc,
- ✓ ich dochód nie przekracza 2500 zł netto dla osoby mieszkającej samotnie lub 2000 zł netto dla osoby mieszkającej z innymi osobami.

GINNY PROGRAM OSŁONOWY

**ZŁOTA
RĄCZKA**
DLA SENIORA

Program został uruchomiony 1 września 2022 r, a pierwsze zgłoszenie wpłynęło 19 października. W okresie od 19 października do 31 grudnia 2022 r. zostało zrealizowanych łącznie 9 zgłoszeń: 7 dotyczyło drobnych napraw w domu (mocowanie do ścian, wymiana żarówek/lampy na wysokości, wymiana zamka w drzwiach, wieszanie firanek, natomiast pozostałe 2 dotyczyły odśnieżenia posesji od wejścia domu do furtki. Przy 4 zgłoszeniach konieczne było wykonanie zakupów przez „złotą rączkę”. Łącznie na realizację wszystkich prac poświęcono 26,5 godziny (średnio na 1 zgłoszenie przypada 2,5 godziny).

Kontakt Wykonawcy ze zgłaszającym zapotrzebowanie na pomoc odbywał się w dniu wpłynięcia zgłoszenia, a średni czas pomiędzy zgłoszeniem a realizacją to 3 dni (termin ustalany ze względu na dostępność Uczestników programu).

Koszt programu w 2022 r. wyniósł 2 358,50zł.

Od 2 stycznia do dyspozycji mieszkańców jest ponownie 2 Wykonawców.

Program realizowany jest w ramach Polityki Senioralnej gminy Michałowice na lata 2021-2024.

Spośród programów skierowanych do Seniorów zamieszkujących na terenie gminy Michałowice można wyróżnić także:

Mieszkanie wytchnieniowe

Program stanowi wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad oso-

bami pełnoletnimi z orzeczonym znacznym stopniem niepełnosprawności (lub orzeczeniem równorzędnym) zamieszkującym na terenie Gminy Michałowice.

Opiekunowie otrzymają czasowe wsparcie w sprawowaniu opieki nad schorowanymi bliskimi. Zapewni je wykwalifikowany personel, który przez cały czas pobytu pomoże podopiecznemu w codziennych czynnościach (utrzymanie higieny osobistej, ubieranie się, przemieszczanie się, załatwianie spraw osobistych, podawanie leków, zakupy, przygotowanie posiłków i ich podanie oraz sprząkanie mieszkania), a także umożliwi mu spotkania z rodziną i znajomymi.

Mieszkanie mieści się w domu socjalnym w Komorowie, przy ul. Sieradzkiej.

Dzienny Dom Senior +

Utworzony został w Komorowie, przy ul. Ceglanej, jako ośrodek wsparcia dla osób starszych. Dzienny Dom Senior+ zaprasza mieszkańców gminy Michałowice w wieku powyżej 60 lat, nieaktywnych zawodowo, którzy ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, szczególnie osoby, które ze względu na swoją sytuację zdrowotną i rodzinną wymagają wsparcia w zakresie funkcjonowania oraz integracji i włączenia społecznego.

Uczestnikom-seniorom zapewniona jest opieka w godzinach od 8.00 do 16.00, od poniedziałku do piątku, wsparcie wykwalifikowanego personelu, usługi socjalne i opiekuńcze w tym jeden gorący posiłek, dostęp do przekąsek oraz napojów, pomoc w podstawowych czynnościach życiowych, usługi edukacyjne w tym kształtowanie nawyków i postawy prozdrowotnej poprzez spotkania tematyczne, konsultacje specjalistyczne, poradnictwo, warsztaty i pogadanki, usługi kulturalno - oświatowe w tym m.in. zapewnienie uczestnictwa w imprezach kulturalnych oraz spotkaniach okolicznościowych, usługi aktywności ruchowej i kinezyterapii w tym zajęcia podnoszące sprawność fizyczną, gimnastyka ogólnousprawniająca, taniec, usługi rekreacyjno-turystyczne m.in. wycieczki, spotkania, terapia zajęciowa w tym zaję-

cia kulinarne, plastyczne, rękodzielnicze itp., usługi aktywizujące społecznie: organizacja czasu wolnego, rozwój pasji i zainteresowań, samopomoc i wolontariat, współuczestnictwo w życiu społecznym.

Całodobowa opieka wytchnieniowa
w mieszkaniu w Komorowie

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej

Mieszkanie wytchnieniowe

Opiekunom oferujemy:
 ● czasową przerwę w sprawowaniu opieki nad osobą z niepełnosprawnością w stopniu znacznym

Osobie z niepełnosprawnością zapewniamy:
 ● nieodpłatny pobyt czasowy
 ● indywidualną opiekę
 ● komfortowe warunki
 ● wyżywienie

Zadzwoń do nas:
22 350 91 67

Odwiedź naszą stronę:
www.gops.michalowice.pl

GOPS GMINA MICHAŁOWICE

Opieka wytchnieniowa realizowana przez GOPS Gminy Michałowice w ramach programu finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego „Opieka Wytchnieniowa” – edycja 2022. Wartość dofinansowania 120 740,00 zł.

KONTAKTY:

- ✓ **Mieszkanie wytchnieniowe** – kontakt pod numerem tel.: 22 350 93 28, pracownik socjalny Anna Domańska lub koordynator ds. usług Katarzyna Ułhowicz;
- ✓ **Dzienny Dom Senior+** (3 wolne miejsca) - kontakt pod numerem tel.: 22 350 93 28, pracownik socjalny Anna Domańska;
- ✓ **Program „Złota Rączka”** - kontakt pod numerem tel.: 22 350 93 28, pracownik pierwszego kontaktu lub pracownicy socjalni według miejsca zamieszkania.

Więcej: www.gops.michalowice.pl

Wsparcie gminy dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin

Działania profilaktyczne w zakresie do zapobiegania i rozwiązywania problemów alkoholowych mieszkańców oraz dążenie do integracji osób uzależnionych od alkoholu, to zadania własne każdej gminy, które wynikają z art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Wkrótce upłynie 25 lat odkąd w naszej gminie powołano Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. O wadze spraw jakimi się zajmuje, świadczy ilość pracy, jaką dotychczas wykonała. We wskazanym okresie Komisja wydała kilka tysięcy postanowień w sprawie usytuowania punktów sprzedaży alkoholu, które na bieżąco kontroluje.

Ważnym ogniwem pracy Komisji jest pomoc osobom uzależnionym od alkoholu, motywowanie ich do podjęcia leczenia oraz otoczenie opieką członków ich najbliższej rodziny. Na przestrzeni ponad dwudziestu lat funkcjonowania, Komisja przyjęła kilkaset wniosków i zgłoszeń dotyczących osób uzależnionych od alkoholu. Na bieżąco również prowadzi na terenie gminy politykę informacyjną i edukacyjną w przedmiocie uzależnień od alkoholu.

Jeśli więc wiesz, że ktoś z twoich bliskich, sąsiadów, znajomych pije ponad miarę i może szkodzić sobie i bliskim rozważ zgłoszenie problemu do Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Jednym słowem: szukaj pomocy.

Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa na wniosek, nie zaś z urzędu. Co to oznacza w praktyce? GKRPA rozpocznie działania dopiero po złożeniu wniosku - korespondencyjnie, albo osobiście podczas dyżuru Komisji. Wniosek nie ma żadnej sformalizowanej postaci, może mieć formę pisma, lub zwykłego listu. Również każdy może przyjść do siedziby Komisji, porozmawiać o niepokojącej go sytuacji związanej z osobą, która w jego otoczeniu nadużywa alkoholu i uzyskać wyczerpującą informację o możliwych działaniach.

Po złożeniu wniosku, Komisja stara się też porozmawiać z osobami, które znają wskazaną osobę, są świadkami jej zachowań i mogą potwierdzić nadużywanie przez nią alkoholu. Komisja wzywa również osobę objętą wnioskiem na rozmowę i podejmuje działania, aby nakłonić ją do dobrowolnego podjęcia leczenia odwykowego.

Jeśli podczas zbieranych informacji okaże się, że nadużywający alkoholu powoduje rozkład życia rodzinnego, demoralizuje małoletnich, uchyla się od obowiązku zaspoka-

jania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłóca spokój lub porządek publiczny, Komisja kieruje taką osobę na badanie przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania odpowiedniego zakładu leczniczego.

Bierność osoby nadużywającej alkoholu, albo nie reagowanie przez nią na wezwania Komisji skutkuje skierowaniem przez Komisję wniosku do Sądu Rejonowego w Pruszkowie o ustalenie, czy osoba nadużywa alkoholu i zobowiązanie ją do podjęcia leczenia odwykowego ambulatoryjnie albo stacjonarnie. Zawsze jest to jednak ostateczność, po wyczerpaniu innych możliwości dobrowolnego nakłonienia uzależnionego do podjęcia leczenia.

Aby efektywnie realizować zadania Komisji i prowadzić skuteczną profilaktykę przeciwalkoholową, konieczne jest aktywne wspieranie Komisji w jej działaniach poprzez sprawne i bezzwłoczne przekazywanie informacji na temat dostrzeżonych problemów alkoholowych u mieszkańców gminy. W tym zakresie nieocenionym źródłem takich informacji są członkowie rodzin, sąsiedzi, ale również gminne szkoły, przedszkola i ośrodki zdrowia. Zauważone problemy najlepiej zgłosić jak najszybciej, kiedy szansa na ich skuteczne rozwiązanie małym kosztem społecznym jest największa. Niezwykle ważny w takich przypadkach jest czas, bowiem osoby uzależnione destrukcyjnie wpływają na własne zdrowie oraz funkcjonowanie całej rodziny, w tym często małoletnich dzieci.

Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ma siedzibę w Nowej Wsi, w budynku gminnego przedszkola, boczne wejście – ulica Główna 52A. Komisja zapewnia dyskrecję.

Członkowie Komisji dyżurują w każdy czwartek, w godzinach 17:00 – 19:00.

W tych godzinach można również uzyskać informacje telefonicznie tel. (22) 758-28-22.

*Magdalena Krajnik-Partyka:
Adwokat, Sołtys Reguł, Członek Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych*

O bezpłatnych programach

Z Nowym Rokiem składamy sobie różne życzenia. Najczęściej są to życzenia zdrowia, bo z nim innym sprawom można już zaradzić. Mamy tego świadomość i dlatego gmina Michałowice w trosce o zdrowie pomaga mieszkańcom systematycznie i w różny sposób.

Małgorzata Pachecka, wójt gminy Michałowice

Przedszkolaki korzystają z **opieki pielęgniarstwa** już w przedszkolach (nie jest to standardowe rozwiązanie), a wszyscy mieszkańcy mają dostęp do czterech przychodni publicznych świadczących usługi w ramach NFZ.

W przychodniach tych kontynuujemy **szczepienia przeciwko grypie**, bezpłatne dla mieszkańców z jednej z tych grup:

- ✓ powyżej 60. roku życia,
- ✓ objętych opieką naszego GOPS-u.

rencistów oraz rolników pobierających emerytury rolnicze. W okresie pandemii liczba osób szczepiących się zmalała w stosunku do poprzednich lat. Jednak w 2022 roku szczepienia zrealizowaliśmy już w 94% tego, co zakładaliśmy (blisko 400 osób). Na szczepienia przeciwko grypie w roku 2023 przeznaczaliśmy 42 tys. zł.

- ✓ Ostatnio poszerzyliśmy ofertę o bezpłatne **szczepienia przeciwko pneumokokom** dla mieszkańców naszej gminy, którzy ukończyli 50 lat. Jest to możliwe dzięki programowi polityki zdrowotnej województwa mazowieckiego na lata 2021–2023. W 2022 r. zaszczepiło się blisko 600 osób. W 2023 r. program będzie kontynuowany. Aby z niego skorzystać, zapraszam do kontaktu z przychodnią Amedica w Granicy.
- ✓ Innym nowym programem (wprowadzonym w 2022 r.) jest trzyletni gminny **program bezpłatnych szczepień przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV)**. Ten wirus odpowiada za rozwój wielu nowotworów zarówno u kobiet, jak i mężczyzn. Zgodnie z wytycznymi krajowymi i międzynarodowymi w programie mogą być szczepione dzieci w wieku 13–14 lat. W 2022 r. pełen cykl szczepienia (dwie dawki) przyjęło 107 młodych mieszkańców gminy z 357 takich osób. Program będzie kontynuowany w roku 2023 i 2024. W budżecie na 2023 rok

przeznaczaliśmy na szczepienia przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego 227 tys. zł.

Pamiętaliśmy także o bardzo szczególnej grupie mieszkańców, a w zasadzie mieszkank — kobietach ciężarnych, z których 5 skorzystało z **bezpłatnych całodobowych badań KTG** po 30 tygodniu ciąży.

Zapraszamy również na **badania mammograficzne**, które kilka razy w roku prowadzone są w mammobusie przed urzędem gminy.

Warto jednak pamiętać, że świetnym sposobem troski o zdrowie jest ruch! Dlatego zapraszamy na liczne **bezpłatne zajęcia ogólnorozwojowe i utrzymujące sprawność fizyczną**:

- ✓ AquaSenior (basen Kapry),
- ✓ Aktywny Senior (zajęcia ogólnorozwojowe na świeżym powietrzu, strefa rekreacji w Nowej Wsi),
- ✓ Nordic Walking,
- ✓ BodyArt (ćwiczenia z jogi, fitnessu, tańca i fizjoterapii),
- ✓ Zdrowy Kręgosłup.

Mieszkańcy naszej gminy **zapłacą także 5 zł mniej za bilet wstępu na basen w Pruszkowie**. W ten sposób chcemy zachęcać całe rodziny do aktywnego stylu życia i korzystania z infrastruktury, którą mamy zaledwie kilka kilometrów od domu. Jakość życia to nie tylko infrastruktura — to także lepsze samopoczucie i zdrowie.

A propos infrastruktury, bo jednak warto o niej wspomnieć, także mamy dobre informacje. Na działce pozyskanej nieodpłatnie w 2021 roku od Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na wysokości Michałowickiej ulicy Dworcowej, planujemy budowę nowego ośrodka zdrowia z usługami rehabilitacji, usprawniającymi i sportowymi.

Aby ten cel zrealizować możliwie szybko zleciliśmy już przygotowanie koncepcji budynku. Wstępnie koncepcja została przedstawiona mieszkańcom na spotkaniu w urzędzie gminy 14 grudnia 2022. Po dyskusji i rozważając Państwa uwagi, które wpłynęły do urzędu również w postaci maili i pism, wybraliśmy do dalszej pracy wariant nr 1. W wyborze kierowaliśmy się funkcjonalnością budynku i kosztami jego budowy, a także kwestiami krajobrazowymi. Wariant nr 1 pozwoli nam zaproponować więcej przestrzeni otwartej i zieleni wokół. Koncepcja zostanie opracowana do końca 2023 roku.

Małgorzata Pachecka

Szczepionka przeciwko HPV - prezent ważniejszy niż smartfon

Rozmowa z dr. n. med. Tomaszem Maciejewskim, specjalistą ginekologii i położnictwa, dyrektorem Instytutu Matki i Dziecka w Warszawie

Czym jest HPV i dlaczego jest groźny?

Odpowiedź na pytanie, dlaczego HPV jest groźny, jest prosta: HPV może wywołać raka. Choroby nowotworowe powstają z różnych przyczyn, jedną z nich są infekcje. Właśnie takim nowotworem jest rak szyjki macicy, którego sprawcą w 99% jest wirus brodawczaka ludzkiego, zwany wirusem HPV. Powoduje on nie tylko raka szyjki macicy, ale też nowotwory głowy, szyi czy też okolic odbytu – w zależności od tego, gdzie się dostał do organizmu. Najczęściej wirus HPV przenoszony jest drogą płciową. Może umiejscawiać się w różnych miejscach w śluzówce i tam wywoływać proces karcenogenezy.

Czy w momencie zakażenia wirusem lub krótko po tym fakcie odczuwamy jakieś objawy?

Wirus, który wnika w tkanki ludzkie, zaczyna w nich żyć przez kilka, a nawet kilkanaście lat. Bezobjawowo! My tej infekcji nie widzimy, nie czujemy, nie mamy żadnych tego objawów, jakie dają infekcje grzybicze lub bakteryjne (na przykład ból, gorączka, upławy u kobiet itd.). Infekcji wirusem brodawczaka ludzkiego najczęściej nie zauważamy nawet przez kilkanaście lat. Ten wirus powoli, wbudowując się w komórki naszego organizmu, zaczyna doprowadzać do nowotworzenia.

HPV to zawsze ryzyko rozwoju raka?

Nie wszystkie typy wirusa HPV powodują raka. Część odpowiada za zmiany w postaci brodawek, czyli o charakterze łagodnym, w obrębie śluzówki pochwy, szyjki macicy, gardła, krtani. Ale część jest przyczyną nowotworu szyjki macicy. W tej chwili rozpoznanych jest około stu podtypów wirusa, „tylko” kilkanaście do dwudziestu podtypów tego wirusa powoduje raka szyjki macicy. Najbardziej niebezpieczny jest podtyp 16. i 18. – są one najczęściej spotykane i uważane za najbardziej onkogenne. Istnieje jeszcze kilkanaście podtypów spotykanych rzadziej, jednak one też mogą powodować zmiany w szyjce macicy.

Uważamy, że około 60% ludzi miało kontakt z wirusem HPV, a u kilkunastu procent populacji wirus ten powoduje zmiany nowotworowe. Reszta z nim w pewien sposób będzie sobie radziła. Należy jednak pamiętać, że kilkanaście procent to całkiem pokaźna liczba.

Co roku raka szyjki macicy wykrywa się u około 2,5 tysiąca Polek. Jak zmniejszyć ryzyko zachorowań?

Tak naprawdę jedyną metodą, by zmniejszyć występowanie raka szyjki macicy, jest profilaktyka czynna w postaci szczepień szczepionkami skierowanymi przeciwko wirusowi HPV. Po drugie, to wykonywanie badań cytologicznych, dzięki którym kontrolujemy stan szyjki macicy.

Należy również pamiętać, że szczepienie przeciwko HPV nie zwalnia z dalszej kontroli cytologicznej. Osoby już zaszczepione powinny być dalej badane i kontrolowane. Szczepionka nie zadziała na wszystkie typy wirusa. Poza tym istnieje 10% nowotworów, które nie są spowodowane infekcją wirusem HPV i też musimy je mieć na uwadze i to nadzorować.

Średnia wieku inicjacji seksualnej w Polsce stale się obniża, szczególnie u kobiet. Czy to zjawisko ma wpływ na ryzyko zakażeń wirusem HPV?

Im wcześniej dana osoba zacznie współżycie, tym większe jest prawdopodobieństwo „napotkania” wirusa. Wczesna inicjacja seksualna i częsta zmiana partnerów sprzyjają infekcjom. Młody nabłonek, zwłaszcza u nastoletnich osób, wydaje się być bardziej podatnym na działanie wirusa – mówiąc oczywiście w dużym uproszczeniu. Dlatego tak ważne jest, aby szczepić przed rozpoczęciem współżycia osoby młode, nastolatki. Aby jeszcze przed rozpoczęciem aktywnego życia seksualnego młody człowiek miał zapewnioną ochronę. Jest to szczególnie ważne w kontekście zjawiska przyspieszonego momentu inicjacji

seksualnej w społeczeństwie. Trzeba robić wszystko, aby nie dopuścić do sytuacji, gdy z powodu zaawansowanego raka szyjki macicy będziemy musieli leczyć osoby w wieku już 30 lat. Zatem pamiętajmy o szczepieniach oraz o wykonywaniu badań cytologicznych.

Jakie szczepionki przeciwko HPV są dostępne na rynku?

Szczepienia są zarejestrowane u osób już od 9. roku życia, w zależności od preparatu. Na rynku dostępnych jest kilka preparatów różnych firm, działających na 2-9 podtypów wirusa. Każda z nich jest skierowana przeciwko wirusom onkogenным, czyli przeciwko 16. i 18. podtypowi wirusa, a niektóre również wobec podtypów, które powodują zmiany łagodne (brodawki płciowe, które powstają w wyniku działania tych nieonkogennych wirusów).

Zwykle jest to szczepienie trzykrotne, cały cykl szczepień mieści się w okresie mniej więcej półrocza, czyli w ciągu 6 miesięcy podane są te trzy dawki. Obecnie uważa się, że ten cykl szczepień wystarcza na całe życie, nie trzeba w późniejszych latach się doszczepiać. Są programy, które oferują szczepienia za symboliczną odpłatą albo zupełnie bezpłatnie w populacjach przewidzianych do szczepień.

Jedną z gmin w Polsce, które zaproponowały mieszkańcom szczepienia przeciwko HPV, jest Gmina Michałowice. Stosowana jest szczepionka w niej szczepionką Gardasil-9. Są opinie, że to najlepsza dostępna opcja na rynku. Czy to prawda?

Szczepionka Gardasil-9 jest opcją, która obejmuje najszerszą ochronę, najszerszy wachlarz podtypów wirusa. Z tego punktu widzenia rzeczywiście można ją uznać za najlepszą. Biorąc pod uwagę kraje, w których ta szczepionka była stosowana, widać, że redukcja infekcji wirusowych dochodzi tam do 90%. Dotyczy to zarówno redukcji HPV, które były diagnozowane, jak i o 80% zmniejszenie liczby raka szyjki macicy. Jest to duża redukcja. Na pewno szczepionka 9-walentna jest na dzisiaj najlepszym wyborem, najszerzej zabezpieczającą szczepionką.

Szczepienie preparatem Gardasil-9 jest w Gminie Michałowice dostępne nieodpłatnie. Ile kosztowałby rodziców pełny cykl szczepień, gdyby mieli za tę szczepionkę zapłacić z „własnej kieszeni”?

Wydatek z „własnej kieszeni” (nawet przy najprostszej szczepionce, która działa tylko na dwa wirusy), wyniósłby jednorazowo około 150 złotych, czyli za trzy szczepienia mamy kwotę niemal 500 zł. Przy szczepieniu tymi „najszerzymi” szczepionkami, czy-

li na przykład preparatem Gardasil-9, jedno podanie kosztuje ponad 500 zł, **czyli cała seria to 1500 zł**. To duży wydatek dla rodziny. Tym większy, gdy dzieci jest więcej. Dlatego to bardzo ważna i pozytywna inicjatywa ze strony gminy.

Musimy pamiętać, że w Polsce ciągle jeszcze jesteśmy w czołówce zachorowań na raka szyjki macicy. Nie dość, że mamy dużą zachorowalność, to i umieralność z tego powodu jest jedna z najwyższych w Europie. Tymczasem w Skandynawii nie odnotowuje się klinicznych objawów raka szyjki macicy. Podobnie w Australii, która kilka lat temu wprowadziła te szczepienia przeciwko HPV i szczepione tam były zarówno dziewczęta, jak i chłopcy. Bo chociaż to kobiety chorują na raka szyjki macicy, ale nosicielami wirusa, często bezobjawowymi, są mężczyźni.

„Po co mam szczepić syna przeciwko HPV, skoro on nie zachoruje na raka szyjki macicy”. Z wieloma podobnymi opiniami można się spotkać, przeglądając internetowe fora. Właśnie, dlaczego ze szczepień przeciwko HPV powinni korzystać również chłopcy?

Kierując się logiką, optymalne byłoby szczepienie chłopców. To mężczyźni głównie przenoszą wirusa pomiędzy kobietami i mężczyznami. Czyli najsensowniej byłoby zaszczepić tego, kto roznosi. Bo gdyby mężczyźni nie roznosili wirusa HPV, to by kobiety też jego nie miały. Tylko jak dojść logicznie do decyzji, żeby szczepić mężczyzn po to, żeby nie chorowały kobiety? Dlatego z uwagi na to, że problem dotyczy kobiet, zaczęto szczepić kobiety, aby chronić je przed rakiem.

Czy rzeczywiście synowi tego rodzica nie grozi wirus HPV?

Zakażenie wirusem HPV również u mężczyzn może mieć przykre, a nawet groźne konsekwencje. Takie jak chociażby nowotwory prącia. Są to rzadsze przypadki, ponieważ biologia prącia i szyjki macicy czy pochwy jest inna. „Męski” nabłonek jest bardziej odporny na zakażenie i łatwiej sobie z nim radzi. Ale na pewno ryzyko istnieje.

Różne formy współżycia mogą prowadzić do innych zachorowań np. brodawczaka krtani i gardła, odbytu. Ich konsekwencją, w niektórych przypadkach, są poważne choroby nowotworowe.

A po drugie: jeśli młoda osoba będzie współżyła z partnerką/partnerem, która jest nosicielką wirusa HPV (a przecież nikt nie ma świadomości, że jest nosicielem), ona również stanie się nosicielem wirusa. W ten sposób może zarażać kolejną osobę. Nigdy nie wiemy, jak będzie wyglądało życie naszych dzieci i ilu partnerów seksualnych będą miały. Procent młodzieży, która przez całe życie ma tylko jednego partnera seksualnego, jest dosyć niewielki.

„Moja córka się dobrze prowadzi, więc nie ma sensu jej szczepić” albo „Nie zaszczepię córki, żeby nie prowadziła rozwiązłego życia seksualnego” – to również opinie z internetu.

Znam te opinie, kilka lat temu miałem okazję się z nimi zapoznać z okazji wdrożenia programu szczepień przeciwko HPV oferowanego przez miasto Poznań. To zasmucające, że tego typu poglądy wyrażano w dużym polskim mieście uniwersyteckim. Takim rodzicom zawsze mówię: oczywiście, państwa córka jeszcze nie zaczęła współżyć, ale przyjdzie ten moment, gdy to się stanie. Czy będą państwo mieli pewność, że jej przyszły chłopak albo mąż na pewno prowadził „porządne” życie i czy nie jest nosicielem wirusa HPV? Żaden rodzic nie jest w stanie tego sprawdzić i przewidzieć. Nie mamy przecież zwyczaju pytać kandydata do ręki córki, czy ma wirusa HPV albo inne infekcje. Dlatego takie ryzyko zawsze istnieje i bez względu na to, jak będziemy dbali o „prowadzenie” córki, to zawsze, nawet przy jednym jedynym partnerze, istnieje ryzyko przeniesienia wirusa. Tak też staram się przekonywać rodziców córek do szczepień.

Jak zachęciłby Pan Doktor rodziców do szczepień ich dzieci?

Szczepienia przeciwko HPV to taki rodzaj „polisy ubezpieczeniowej” dla naszych dzieci. Albo używając innego porównania: to „prezent” na całe życie, o wiele cenniejszy i ważniejszy niż nowy smartfon! Dlatego jeśli gmina ma najlepszą szczepionkę na rynku, czyli wspomniany Gardasil-9, i oferuje ją bezpłatnie – warto z tego skorzystać! Należy też pamiętać, że nie zawsze z receptą w ręku możemy pójść i od razu kupić szczepionkę. Bo z dostawami bywa różnie.

*dr n. med. Tomasz Maciejewski
Specjalista ginekologii i położnictwa
Rozmawiała: Joanna Szczecińska*

Poprawa bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów na drodze

Bezpieczeństwo drogowe od lat stanowi istotny element wielu gminnych programów inwestycyjnych i działań społecznych w celu poprawy warunków poruszania się na drodze. Na uwagę zasługują ubiegłoroczne działania władz gminy w porozumieniu ze służbami mundurowymi oraz organizacjami pozarządowymi i mieszkańcami służące poprawie bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów.

Bądź widoczny

Dobra widoczność jest jednym z najistotniejszych czynników bezpieczeństwa na drodze, szczególnie po zmierzchu. Choć przepisy prawa wymagają jedynie noszenia odblasków poza miejscem zabudowanym, warto jednak podjąć działania propagujące zakładanie „odblasków” wszędzie, gdzie się poruszamy, najlepiej przez cały okres jesienno-zimowy. Widoczny pieszy to bezpieczny pieszy, dlatego też gmina Michałowice co roku zabezpiecza wiele odblaskowych elementów, które udostępniamy mieszkańcom. W roku ubiegłym gmina zakupiła:

- ✓ 200 szt. kamizelek odblaskowych;
- ✓ 150 szt. workoplecaków;
- ✓ 1000 szt. opasek;
- ✓ 900 szt. zawieszek;
- ✓ 1000 szt. naklejek.

Odblaski są rozdawane mieszkańcom na wydarzeniach gminnych oraz w punkcie informacyjnym urzędu gminy. W ubiegłym roku gmina włączyła się również do akcji „Noś odblaski - bądź widoczny” organizowanej przez Stowarzyszenie RES, przekazując stowarzyszeniu odblaski. Akcja prowadzona była w czterech lokalizacjach na terenie gminy. Ratownicy wraz z wójt gminy oraz radnymi rozdali mieszkańcom ponad 600 odblasków. Odblaski z logiem gminy trafiły do mieszkańców i będą im służyły, a ta akcja znacznie wpłynęła na poprawę bezpieczeństwa.

Akcja „jabłko czy cytryna”

Kolejny rok z rzędu, uczniowie pod patronatem wójta gminy, Małgorzaty Pacheckiej wraz z policjantami poprowadzili akcję „Jabłko czy cytryna”, tym razem

w Komorowie, Nowej Wsi i Michałowicach. Akcja miała na celu zwrócenie uwagi na niedostosowywanie się kierowców do ograniczenia prędkości, na terenie gminy Michałowice, szczególnie w miejscach najbardziej newralgicznych dla mieszkańców gminy, takich jak szkoły. Na ulicach naszych sołectw kierujący mieli okazję spotkania patrolu drogowki. Policjanci przede wszystkim kontrolowali przestrzeganie prędkości. Dzieci natomiast trzymały transparenty z hasłami akcji propagującymi bezpieczeństwo na drodze min.: „Kto przepisów drogowych nie szanuje, kwaśną cytrynę otrzymuje”, „Kto przepisy drogowe szanuje, słodkie jabłko otrzymuje” oraz „Kierowco zwolnij!”. Zatrzymywani byli zarówno kierowcy jadący przepisowo, jak i łamiący przepisy. Kierowcy niestosujący się do ograniczenia prędkości, mogli wybrać mandat i punkty karne lub pouczenie i konsumpcję cytryny. Nikt nie zdecydował się na mandat i wybierali cytrynę, którą musieli skosztować publicznie. Zatrzymywano także kierowców za przestrzeganie przepisów drogowych, ci z kolei mogli wybrać z kosza soczyste jabłka jako nagrodę za prawidłową jazdę.

Oświetlenie

Poza prewencyjnymi akcjami społecznymi w gminie Michałowice w ubiegłym roku na podstawie przeglądu i wniosków płynących od mieszkańców wykonano szereg działań inwestycyjnych.

Zmodernizowane zostało oświetlenie uliczne, rozpoczęto budowę nowych ciągów oświetleniowych oraz nowe doświetlenia przejść dla pieszych m.in.:

- ✓ Nowa Wieś, ul. Wandy - budowa oświetlenia;
- ✓ Michałowice, róg ul. Raszyńskiej i ul. 3 Maja - doświetlenie przejścia dla pieszych;
- ✓ Michałowice, ulice: Szkolna, Raszyńska oraz Ludowa - wykonanie okablowania;
- ✓ Komorów, ulice: Leszczynowa, Spokojna, Zacisza, Wiśniowa, Akacyjowa, Komorowska, Lipowa, Kłownowa, Żwirowa, Ceglana, Kolejowa i Żabia – wykonanie okablowania;
- ✓ wymiana punktów świetlnych z sodowych na Led (w sumie w 162 sztuki).

Rozpoczęto prace modernizacyjne na kolejnych ulicach, których zakończenie przewidziane jest do końca bieżącego roku:

- ✓ Nowa Wieś, ul. Polnych Maków – budowa doświetlenia ulicznego;
- ✓ Reguły - doświetlenie ścieżki rowerowej wzdłuż kolejki WKD na odcinku od al. Powstańców Warszawy do ul. Zielonej;
- ✓ Osiedle Ostoja w Komorowie – usunięcie uszkodzonych kabli zasilających;
- ✓ Komorów, al. Marii Dąbrowskiej – przebudowa przyłączy napowietrznych i kablowych istniejącej linii niskiego napięcia we współpracy z PGE oraz budowa kablowej linii oświetlenia ulicznego wraz z budową monitoringu miejskiego.

Została wykonana dokumentacja projektowo – kosztorysowa na budowę oświetlenia ulicznego z realizacją na rok 2023:

- ✓ Michałowice Wieś, ul. Szara / ul. Zgody – łącznik;
- ✓ Nowa Wieś, ul. Spacerowa;
- ✓ Nowa Wieś, ul. Wandy;
- ✓ Granica, ul. Śliwkowa;
- ✓ Granica, ul. Sabały;

- ✓ Reguły, Al. Jerozolimskie – oświetlenie skrzyżowania z ul. Regulską;
- ✓ Reguły, ul. Regulska – doświetlenie 3 przejść dla pieszych;
- ✓ Reguły, ul. Żytia;
- ✓ Michałowice – doświetlenie przejść dla pieszych (4 przejścia dla pieszych na ul. Raszyńskiej i Polnej);
- ✓ Pęcice, ul. Parkowa.

Wykonana została też dokumentacja projektowa na lata 2023-2024, która obejmie okablowanie całej linii energetycznej wraz z okablowaniem nieruchomości:

- ✓ ul. Raszyńskiej w Michałowicach na odcinku od ul. Wesołej do ul. Cichej;
- ✓ ul. Szkolnej w Michałowicach na odcinku od ul. Topolowej do ul. Polnej;
- ✓ ul. 3 Maja w Michałowicach na odcinku od ul. Kolejowej do ul. Parkowej.

Na rok bieżący zaplanowane jest także wykonanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej na budowę doświetlenia ulicznego jak poniżej:

- ✓ Opacz-Kolonia, ul. Cedrowa;
- ✓ Nowa Wieś, ul. Rzemieślnicza;
- ✓ Michałowice-Wieś, ul. Borowskiego;
- ✓ Michałowice-Wieś, boczna od ul. Kasztanowej;
- ✓ Michałowice-Wieś, ul. Radości;
- ✓ Michałowice skrzyżowanie ul. Polnej z ul. Szkolną;
- ✓ Reguły ul. Kuchy - dostawienie słupa na ul. Piotrusia Pana (na tyłach Biedronki);
- ✓ Opacz-Kolonia ul. Centralna – parking.

Nowe doświetlenia, ciągi oświetleniowe, modernizacja oświetlenia ulicznego oraz wiele akcji społecznych zwracających uwagę na istotę problemu bezpieczeństwa przyczyniły się do poprawy komfortu życia naszych mieszkańców.

Świąteczne spotkania

wieczór kolęd w Nowej Wsi

koncert kolęd w Granicy

spotkanie wigilijne w Sokółce

warsztaty świąteczne
w Michałowicach-Wsi
i osiedlu Michałowice

spotkanie wigilijne w Opaczu-Kolonii

spotkanie opłatkowe w Reguły

W ostatni, przedświąteczny weekend, w gminie Michałowice unosiła się magiczna aura świąt, a to wszystko za sprawą wydarzeń odbywających się w sołectwach i osiedlach. Mieszkańcy mieli okazję poczuć namiastkę zbliżających się Świąt, dzięki przygotowanym przez Radnych, Sołtysów i Rady Sołectkie oraz Zarządy Osiedli, wydarzeniach. Wybór

był szeroki, od warsztatów świątecznych, przez koncerty, po spotkania opłatkowe. Z niektórych spotkań mieszkańcy wychodzili ze świątecznym wiankiem lub piernikiem, z innych z kolędą i życzeniami na ustach. Jakkolwiek spotkanie było zorganizowane, na pewno przyniosło radość, życzliwość i bożonarodzeniowy nastrój.

Noworoczne spotkanie z organizacjami pozarządowymi

„Jesteśmy gminą aktywności obywatelskiej, w której dzieje się bardzo dużo. Dziękujemy serdecznie wszystkim członkom stowarzyszeń i fundacji za działalność na rzecz mieszkańców naszej gminy” – wójt gminy Michałowice, Małgorzata Pachecka.

Wydarzenia małe i duże. Kierowane do dzieci, seniorów i dorosłych. Dla osób interesujących się sportem, kulturą i pasjonatów różnych dziedzin. To wszystko dzieje się w naszej gminie dzięki aktywności wielu stowarzyszeń i fundacji.

Noworoczne spotkanie, które odbyło się 10 stycznia, w sali multimedialnej urzędu gminy było nie tylko doskonałą okazją do podziękowania za dotychczasową działalność, ale również do prezentacji dotychczasowych osiągnięć. Wójt gminy, Małgorzata Pachecka wyraziła podziękowania wszystkim tym, którzy angażują się społecznie w życie naszej wspólnoty:

„Działając poprzez stowarzyszenia, koła gospodyń wiejskich, chóry i ochotnicze straże pożarne wykonujecie wielką pracę. Wykonujecie bardzo wiele potrzebnych działań dla mieszkańców i jednocześnie jesteście cennym wsparciem dla urzędu gminy. Swoimi działaniami określacie wyjątkowy cha-

rakter naszej gminy za co bardzo Wam, raz jeszcze, dziękuję!”.

Oczywiście nie mogło zabraknąć działających w naszej gminie chórów, które swoimi występami wzbogaciły wtorkowe spotkanie. A były to: chóry „Michałowiczanka”, „Czerwone Korale”, „Komorowskie Towarzystwo Śpiewacze”, zespół „Kumy z Komorowa” i zespół wokalny Koła Gospodyń Wiejskich „O retty, kobiety!” z Pęcic.

Blisko 60 organizacji pozarządowych otrzymało specjalne podziękowania z rąk wójt, Małgorzaty Pacheckiej i przewodniczącej rady gminy, Beaty Rycerskiej, a były to:

- ✓ Oddział Rejonowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Michałowicach,
- ✓ Komorowskie Stowarzyszenie Aktywnych Seniorów i Osób Dotkniętych Chorobą Parkinsona,
- ✓ Stowarzyszenie K40,
- ✓ Towarzystwo Przyjaciół Miasta Ogrodu Komorów – Komorowianie,
- ✓ Stowarzyszenie „Przyjazne jutro”,
- ✓ Stowarzyszenie „Razem dla Rozwoju” Komorów,
- ✓ Stowarzyszenie ABC,

- ✓ Komorowskie Towarzystwo Śpiewacze,
- ✓ Stowarzyszenie Polskie Zrzeszenie Instruktorów Rowerowych,
- ✓ Fundacja Sofijka – edukacja i rozwój,
- ✓ Koło Związku Dużych Rodzin „Trzy Plus” w Michałowicach,
- ✓ Stowarzyszenie Towarzystwo Aktywnych Sportowo i Kulturalnie z Komorowa,
- ✓ Stowarzyszenie RES,
- ✓ Stowarzyszenie „Reguły Fotografii”,
- ✓ Fundacja Krainą OZA,
- ✓ Fundacja ART,
- ✓ Fundacja Challenge Europe,
- ✓ Fundacja Miejsce im. Andrzeja Pilicha,
- ✓ Hufiec Związku Harcerstwa Polskiego w Pruszkowie,
- ✓ Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Nadarzyn-Raszyn-Michałowice,
- ✓ Stowarzyszenie OSP Nowa Wieś,
- ✓ Projekt Raszyn,
- ✓ Stowarzyszenie OKIEM Kamery,
- ✓ Stowarzyszenie edukacyjno-kulturalne NDM w Nowym Dworze Mazowieckim,
- ✓ Stowarzyszenie „Zielona Granica”,
- ✓ Parafia Rzymskokatolicka pw. W.N.M.P. w Michałowicach,
- ✓ Parafia Rzymskokatolicka pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Pęcicach,
- ✓ Parafia Rzymskokatolicka pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Pruszkowie,
- ✓ Parafia Rzymskokatolicka pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Komorowie
- ✓ Zgromadzenie Sióstr Misjonarek Świętej Rodziny w Komorowie,
- ✓ Zgromadzenie Sióstr Służebniczek N.M.P. Niepokalanie Poczętej,
- ✓ Stowarzyszenie Otwarte niebo,
- ✓ Koło Gospodyń Wiejskich „Dziewczyny z Komorowa”,
- ✓ Koło Gospodyń Wiejskich Gospochy z Nowej Wsi,
- ✓ Koło Gospodyń Wiejskich w Michałowicach „Michaśki”,
- ✓ Koło Gospodyń Wiejskich w Opaczy-Kolonii,
- ✓ Koło Gospodyń Wiejskich w Pęcicach Małych „Pęciczanki”,
- ✓ Koło Gospodyń Wiejskich w Regulach,
- ✓ Koło Gospodyń Wiejskich Suchy Las „Koło Kobiet Kreatywnych”,
- ✓ Koło Gospodyń Wiejskich w Pęcicach „O rety, kobiety!”
- ✓ Koło Gospodyń Wiejskich „Graniczanki” w Granicy,
- ✓ UKS Akademia Koszykówki,
- ✓ Akademia Tenisowa BAVI,
- ✓ Stowarzyszenie Kultury Fizycznej ANPREL – Klub Piłkarski AMT,
- ✓ Uczniowski Klub Sportowy „FC Komorów”,
- ✓ Uczniowski Klub Sportowy „Jaguar” Michałowice,
- ✓ Stowarzyszenie Sportowe „Klub Golfowy Komorów”,
- ✓ Uczniowski klub Sportowy Komorów,
- ✓ Mazowiecki Klub Karate Kyokushin,
- ✓ Uczniowski Klub Sportowy w Nowej Wsi – koszykówka,
- ✓ Uczniowski Klub Sportowy w Nowej Wsi – piłka nożna,
- ✓ Towarzystwo Koszykówki Nowa Wieś,
- ✓ Klub Sportowy Zdrowie,
- ✓ Klub Kolarski Komobike,
- ✓ Fundacja Promocji Rekreacji KIM,
- ✓ MKS Pruszków,
- ✓ Akademicki Związek Sportowy Warszawa,
- ✓ Uczniowski Klub Sportowy Skalar Warszawa,
- ✓ Stowarzyszenie Rowerowe Zielony Szlak.

Puchar Mazovia Cup dla gminy Michałowice

Podopieczni trenera Grzegorza Tomaszewskiego bezapelacyjnie najlepsi w turnieju Mazovia Cup. Poczwórna korona dla koszykarzy UKS Akademia Koszykówki Komorów, którzy reprezentowali naszą gminę. Gratulujemy.

Najlepsza drużyna turnieju, najlepszy MVP (najlepszy zawodnik turnieju), najlepszy rozgrywający i najlepszy zbierający turnieju. Tak kończą się tegoroczne zmagania naszych sportowców w cyklu rozgrywek Stowarzyszenia Gmin Zachodniego Mazowsza „Mazovia Cup”.

Ostatnią imprezą w 2022 r., w ramach Mazovia Cup był turniej piłki koszykowej chłopców, więc skoro koszykówka to oczywiście Komorów. 15 grudnia w hali sportowej zespołu szkół ogólnokształcących spotkały się reprezentacje 6 gmin zrzeszonych w stowarzyszeniu tj. gminy: Błonie, Brwinów, Michałowice, Milanówek, Nadarzyn i Podkowa Leśna.

Rozgrywki drużyny rozpoczęły się od przejścia fazy grupowej, po której przyszedł czas na fazę pucharową, gdzie w meczu o miejsce 5., lepszą drużyną okazała się drużyna z Błonia, pokonując Milanówek 19:8. Natomiast w starciu o najniższe miejsce na podium zwyciężyli koszykarze z Brwinowa zdobywając 14 punktów z Podkową Leśną, której tym razem udało się zdobyć tylko 4 punkty.

Finał to już starcie najlepszych drużyn turnieju tj. Michałowic i Nadarzyna. Jeszcze przed pierwszym gwizdkiem sędziego, w trakcie rozmowy trener Grzegorz Tomaszewski z dużą pokorą podchodził do rywali z Nadarzyna. Różnica w wieku i wzroście niektó-

rych koszykarzy była widoczna już na pierwszy rzut oka, więc i ostrożność trenera była też zrozumiała. Jednak podopieczni Grzegorza Tomaszewskiego to zgrany zespół, który doskonale realizuje założenia trenera i już w pierwszej połowie pokazali, na co ich stać. W drugiej również aktywni i tym samym 22 do 12 pokonali drużynę z Nadarzyna. Najlepszą drużyną turnieju piłki koszykowej chłopców Mazovia Cup 2022 została drużyna gminy Michałowice, którą reprezentował UKS Akademia Koszykówki Komorów.

Po zakończeniu rozgrywek przyszedł czas na uroczystość wręczenia pucharów, pamiątkowych medali i nagród. W uroczystości wzięła udział zastępca wójta gminy Michałowice – Anna Fabisiak, zastępca burmistrza gminy Brwinów – Jerzy Wysocki i dyrektor ZSO Komorów – Edyta Pająk.

Pierwsze miejsce w turnieju to nie wszystko, co tego dnia wywalczyli nasi koszykarze. Ponieważ najlepszym zawodnikiem turnieju [MVP] okazał się Łukasz Kochel, a Patryk Kawycz i Wiktor Kołtun zostali wybrani odpowiednio, najlepszym rozgrywającym i najlepszym zbierającym turnieju.

Wszystkim koszykarzom gratulujemy zwycięstwa i życzymy dalszych sukcesów sportowych i nie tylko sportowych.

200 lat!

W ubiegłym roku Warszawska Kolej Dojazdowa świętowała jubileusz 95-lecia powstania EKD/WKD. Z tej okazji we wrześniu 2022 r. na wodach jeziora Kisajno na Mazurach, odbyły się Regaty o puchar WKD, w których uczestniczyła reprezentacja gminy Michałowice, zaś w grudniu spotkanie z mieszkańcami naszej gminy, miłośnikami WuKaDki.

Nasi na regatach z okazji 95-lecia WKD

Przy pięknej słonecznej pogodzie pierwszych dni kalendarzowej jesieni, prawie bezwietrzne warunki nie dawały zbyt dużych nadziei na rozegranie wszystkich zaplanowanych wyścigów. Pomimo to, emocji nie zabrakło! Trasa wyścigu była długa i wymagała od uczestników planowania trasy, "szukania" wiatru oraz praktycznych umiejętności taktyki regatowej.

Do sportowej rywalizacji stanęło łącznie 25 załóg reprezentujących m.in.: WKD sp. z o.o., Koleje Mazowieckie,

SKM sp. z o.o. oraz okoliczne miasta. Naszą Gminę Michałowice reprezentowała jedna załoga, w składzie: Piotr Suchocki, Edward Kozłowski, Artur Borowy. W ostatecznym podsumowaniu zajęli 9. miejsce. Zwycięską załogą okazała się ekipa Kolei Mazowieckich. Gratulujemy zwycięzcom oraz naszej Załodze udanego debiutu.

uczestnik regat, Piotr Suchocki.

Jubileusz świętowany z mieszkańcami gminy Michałowice

Z okazji 95-lecia odbyło się także spotkanie z mieszkańcami naszej gminy oraz mieszkańcami miejscowości leżących wzdłuż linii WKD, w którym uczestniczyli również Michał Panfil – Prezes Zarządu WKD i Tomasz Tretter – Członek Zarządu WKD. Spotkanie było doskonałą okazją do rozmów o tym, jak powstała obecna WuKaDka, a także o jej planach na przyszłość. Pierwszy regularny, pasażerski kurs EKD odbył się w niedzielę, 11 grudnia 1927 roku. Wspomnienia, pytania, ale i uwagi, to wszystko znalazło się w panelu dyskusyjnym zwieńczającym jubileuszową uroczystość. Ponadto z tej okazji w grudniu 2022 r. przed Urzędem Gminy Michałowice stanęła wystawa o historii EKD/WKD.

Kanopus... Mimosa... Betelgeza...

Osobiście dam się przekonać do pewnej – a jakże, spiskowej - teorii, że Astronomowie to protoplaści flanerystów. Technika ta sama: z konkretnej perspektywy prowadzimy obserwację pozornie kręcącego się wokół nas świata. Tylko pora dnia inna, obiekty większe, choć pozornie mniejsze i jakby sytuacje - pozornie - częściej powtarzalne. Mając na względzie wrażliwość czytelników od razu dodam, że odkrycia Kopernika są mi znane, i wiem co się wokół czego kręci, ale to naprawdę nie ma wpływu na motywację do obserwacji i samą obserwację. Przed i po Koperniku, ludzie w gwiazdy się gapili. Można rzec, że niezależnie od naszych profesjonalnych zainteresowań, lubimy patrzeć w gwiazdy. Paradoks polega na tym, że najczęściej się słyszy – i najczęściej się mówi - o obserwacjach gwiazd spadających lub przemykających przez nieboskłon obiektach gwiazdopodobnych. Najwięcej szumu o tych efektownych upadkach i przemknięciach oczywiście latem. A co z gwiazdami zimą? No właśnie, tej zimy taka pierwsza, nieoczywista w ostatnich latach obserwacja: gwiazdy spadły z latarni. A może inaczej, jeszcze bardziej nieprofesjonalnie: w osiedlowo-wiejskiej gromadzie galaktyk latarniowych Las Vegas, będących przedłużeniem mgławicy Traktu Królewskiego ze skupiska - Varso-

viensis, skończyły się dzęty energii świetlnej... Niektórzy obserwatorzy sugerują - na podstawie efektu powiększania się dysku akrecyjnego - powrót do ciemności słusznie minionej epoki, do tego stopnia, że możemy mówić o kolejnej czarnej dziurze w środku skupiska galaktyk...

I teraz dobrze to, czy źle? Pod względem sposobu przebiegu ostatniego aktu dogorywania słusznie minionej epoki w Europie... bardzo źle. Pod względem obserwacji gwiazd dobrze. Na tym się skupimy. Do tej pory, w ostatnich latach, szukanie pierwszej gwiazdy nocy wigilijnej polegało na wycieczce do pierwszej latarni. W tym roku było łatwiej. Poświata z centrum handlowego w Jankach ciągle przeszkadzała, ale niebo lepiej widoczne. Możemy dyskutować, czy dzisiejsi Trzej Królowie potrzebują czystego nieboskłonu czy też raczej teleskopu Jamesa Webba, a właściwie dostępu do Internetu. Kanopus... Mimosa... Betelgeza... dajmy szansę kolejnym pokoleniom na zobaczenie należących do grona dwudziestu najjaśniejszych gwiazd na niebie gołym okiem, bez konieczności wchodzenia na Kilimandżaro nocną porą. Nawet jeżeli jest to chwilowo jedyna gołym okiem widoczna korzyść z ustawowych oszczędności.

Biblioteki – podsumowanie działań w 2022

W gminnych bibliotekach rusza już nowa oferta na 2023 rok, ale styczeń jako czas podsumowań jest dobrym pretekstem, by na chwilę jeszcze wrócić do tego, co działo się przez ostatnie dwanaście miesięcy. Wiele z tych wydarzeń będzie kontynuowanych w obecnym roku, więc jeśli któreś przykuje Państwa uwagę, warto zapisać się na biblioteczne newslettery lub dopytać o plany bezpośrednio w placówce, żeby nie przegapić nadchodzących atrakcji.

W naszej gminie działają dwie główne wypożyczalnie – w Michałowicach z filią w Nowej Wsi oraz w Komorowie. Każda placówka to ogrom serca i pasji w stworzeniu miejsca, gdzie fani książek mogą się czuć rozpieszczani.

Biblioteka dla każdego

Wierząc w mądrość ludową o skorupce, która za młodu nasiąka ideami, bibliotekarki i bibliotekarze w ramach projektów czytelniczych (Mała książka wielki człowiek, Sówka w świetle bajki, Czytanie w międzyczasie, Czytanki u pani Marii) z entuzjazmem odwiedzali okoliczne przedszkola i młodsze klasy szkoły podstawowej lub zapraszali grupy do siebie zaszczipając miłość do książek i czytania. Dzieci słuchały wybranych dla nich fragmentów książek, wierszy i wykonywały prace plastyczne związane z tematem

przewodnym spotkania. Interpretacje utworów budziły zachwyt nie tylko u najmłodszych słuchaczy, bo niejednokrotnie zasłuchana była cała biblioteka. Towarzyszyły temu wybuchy śmiechu, autentyczne przejęcie losami bohaterów, entuzjazm w rozmowie o usłyszanych przygodach – jednym słowem najmłodsi czytelnicy są najlepszym Dyskusyjnym Klubem Książkowym. Po każdych zajęciach pracownicy bibliotek z nową energią wierzyli w sens swojej pracy i zaczęli przygotowywać kolejne spotkanie.

Natomiast dorośli mogli porozmawiać o książkach podczas spotkań Dyskusyjnego Klubu Książki w Michałowicach. To czas, gdy życie online zostaje przedstawione w tryb samolotowy, a czytelnicy dzielą się przemyśleniami, emocjami i wątpliwościami, które wzbudziła dana lektura. To okazja, by zobaczyć, jak różne mogą być interpretacje tej samej historii i zrozumieć, że nasze prywatne historie wpływają na odbiór powieści. Spotkanie w gronie innych i wysłuchanie ich zdania wzmacnia umiejętność akceptacji i budowania porozumienia mimo różnic. Rozmowa twarzą w twarz wymusza większą rozagę w formułowaniu wypowiedzi i zastanowienie się nad wagą własnych słów (czego czasem brakuje w coraz powszechniejszych, szybkich i emocjonalnych dyskusjach online), zgodnie z myślą patrona michałowickiej biblioteki Zbigniewa Herberta, który powiedział, że „Mówienie bez zastanowienia jest jak strzelanie bez celowania”.

Dla Seniorów ofertę przygotowała komorowska biblioteka. Dwa razy w miesiącu w ramach zajęć biblioterapii odwiedzała Dzienny Dom Seniora w Komorowie z bogatą ofertą książek i audiobooków do wypożyczenia. Były to spotkania pełne radości dla obu stron. Każda taka wizyta to też czas na głośne czytanie przygotowanej lektury. Tematyka jest bardzo różna, ale za każdym razem Seniorzy są zasluchani i dopytują o kolejne odwiedziny.

Spotkania z czytelnikami

Wiele wydarzeń odbyło się jednocześnie w obu bibliotekach, tak aby mieszkańcy naszej gminy mieli do nich łatwy dostęp. Czytanie na dywanie, czyli lektury angielskie dla najmłodszych realizowane wspólnie ze szkołą językową Early Stage, wystawy dostępnych książek związanych z ważnymi dniami w roku, pełna atrakcji Noc Bibliotek, Narodowe Czytanie podtrzymujące znajomość ważnych dla naszej kultury dzieł literackich, wymiana książek, spotkania przy grach planszowych, ciekawe warsztaty dla dzieci i dorosłych (robiliśmy karmniki dla ptaków, świece sojowe, poznawaliśmy techniki ozdabiania metodą decoupage, pletliśmy makramy) – to tylko wycinek tego, co się działo. W minionym roku z okazji obchodów 98 rocznicy urodzin Zbigniewa Herberta w Michałowicach odbył się spektakl poetycki „W blasku różowych półksiężyców” w wykonaniu teatru Scena Przyfabryczna w reżyserii Joanny Godlewskiej, autorki powieści obyczajowych, opowiadań i scenariuszy teatralnych.

Było też sporo konkursów z atrakcyjnymi nagrodami – m.in. konkurs na Logo oraz Prezentację multimedialną dla upamiętnienia Powstańców Warszawskich z Michałowic, recytatorski-Klasyka wierszyka, zabawa dla najmłodszych Czytaj z Misiem.

Natomiast biblioteka komorowska zapraszała na spotkania autorskie i opowieści o miejscach bliskich i dalekich. Bożena Wajda zachwyciła swoją poezją oraz zdjęciami polskiej przyrody, głównie z Tatr, po których jest przewodniczką. Podróżnik i fotograf Robert Gondek w środku zimy zabrał czytelników do gorącej Afryki opowiadając o swoich wyprawach marzeń, prezentując slajdy z poszczególnych krajów i snując opowieść o miejscach, które warto odwiedzić.

W czerwcu biblioteka michałowicka zaprosiła mieszkańców gminy na współorganizowany przez siebie śniadaniowy piknik sąsiedzki w Regulach, a w październiku na niezapomniany koncert pieśni powstańczych pt. Chłopcy silni jak stal..., współorganizowany z zarządem osiedla. Przed licznie zgromadzoną publicznością wystąpili artyści Łódzkiego Teatru Piosenki. W ich wykonaniu usłyszeliśmy najbardziej znane melodia m.in. Marsz Mokotowa, Pałacyk Michła, Sanitariuszka Małgorzatka, a także utwory do słów Kamila Baczyńskiego oraz Stanisława Balińskiego.

Licznych odwiedzających zgromadziły też tematyczne dni w bibliotece w Komorowie. W Dniu Tolkiena elfy czytały fragmenty powieści słynnego pisarza. Pod-

czas Halloween dom Marii Dąbrowskiej został opany przez nietoperze i czarownice, oraz jednego kościotrupa. A sam duch pani Marii rozgościł się w fotelu i znad książki pozdrowiał odwiedzających. Natomiast pod koniec roku odbyły się Andrzejki z wróżką, która z książek odczytywała przyszłość tych, którzy odwagili się na wróżby.

Oferta nie tylko książkowa

W obu bibliotekach w minionym roku przybyło mnóstwo książek, audiobooków i gier planszowych, w tym sporo pozycji w języku ukraińskim. Część z nich została zakupiona w ramach dotacji Biblioteki Narodowej. W Komorowie dodatkowo osoby z Ukrainy mogą korzystać z trzech stanowisk komputerowych wyposażonych w system ukraiński i klawiatury z cyrylicą.

Gdyby jednak pozycji książkowych w bibliotekach było za mało, to zarówno w Michałowicach jak i w Komorowie czytelnicy mogą zaopatrzyć się w comiesięczne kody do platform z książkami online – Legimi oraz EmpikGO. Książka w plecaku i na telefonie - naprawdę, nie ma już żadnej wymówki, by nie czytać.

Prawda, że sporo się działo? Koniecznie polubcie profile bibliotek na social mediach, zaglądajcie na ich strony internetowe i zapiszcie się do newsletterów – dzięki temu nie przegapicie żadnego ciekawego wydarzenia w tym roku. A że będzie się działo jeszcze więcej niż do tej pory, to możemy obiecać.

*opracowanie: Aleksandra Rasz,
biblioteka w Komorowie*

Harmonogram odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości jednorodzinnych z terenu gminy Michałowice obowiązujący od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku

TERMINY ODBIORU													
Rejon	Frakcja	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień
KOMORÓW	Zmieszane	2, 16, 30	13, 27	13, 27	8, 24	8, 22	5, 19	3, 17, 31	14, 28	11, 25	9, 23	6, 20	4, 18
	Papier	9	6	6	3, 29	29	26	24	21	18	16	13	11
	Metale i tworzywa sztuczne	9	6	6	3, 29	29	26	24	21	18	16	13	11
	Szkoło	9	-	20	-	15	-	10	-	4	-	13	-
	BIO (w tym odpady zielone)	16	6	13	8, 24	8, 22	5, 19	3, 17, 31	14, 28	11, 25	9, 23	6, 20	18
	Popiół	23	20	20	17	-	-	-	-	-	30	27	28
MICHAŁOWICE, MICHAŁOWICE-WIEŚ	Frakcja	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień
	Zmieszane	3, 17, 31	14, 28	14, 28	11, 25	9, 23	6, 20	4, 18	1, 12, 29	12, 26	10, 24	7, 21	5, 19
	Papier	10	7	7	4	2, 30	27	25	22	19	17	14	12
	Metale i tworzywa sztuczne	10	7	7	4	2, 30	27	25	22	19	17	14	12
	Szkoło	10	-	21	-	16	-	11	-	5	-	14	-
	BIO (w tym odpady zielone)	17	7	14	11, 25	9, 23	6, 20	4, 18	1, 12, 29	12, 26	10, 24	7, 21	19
Popiół	24	21	21	18	-	-	-	-	-	31	28	29	
GRANICA, NOWA WIEŚ	Frakcja	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień
	Zmieszane	4, 18	1, 15	1, 15, 29	12, 26	10, 24	7, 21	5, 19	2, 16, 30	13, 27	11, 25	8, 22	6, 20
	Papier	11	8	8	5	6, 31	28	26	23	20	18	15	13
	Metale i tworzywa sztuczne	11	8	8	5	6, 31	28	26	23	20	18	15	13
	Szkoło	11	-	22	-	17	-	12	-	6	-	15	-
	BIO (w tym odpady zielone)	18	1	15	12, 26	10, 24	7, 21	5, 19	2, 16, 30	13, 27	11, 25	8, 22	20
Popiół	25	22	22	19	-	-	-	-	-	25	29	27	
REGUŁY, SOKOŁÓW, SUCHY LAS, OPACZ-KOLONIA, OPACZ MAŁA	Frakcja	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień
	Zmieszane	5, 19	2, 16	2, 16, 30	13, 27	11, 25	10, 22	6, 20	3, 17, 31	14, 28	12, 26	9, 23	7, 21
	Papier	12	9	9	6	4	1, 29	27	24	21	19	16	14
	Metale i tworzywa sztuczne	12	9	9	6	4	1, 29	27	24	21	19	16	14
	Szkoło	12	-	23	-	18	-	13	-	7	-	16	-
	BIO (w tym odpady zielone)	19	2	16	13, 27	11, 25	10, 22	6, 20	3, 17, 31	14, 28	12, 26	9, 23	21
Popiół	26	23	23	20	-	-	-	-	-	26	30	28	
PĘCICE, PĘCICE MAŁE, PĘCICE (AGRICOLA), KOMORÓW-WIEŚ	Frakcja	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień
	Zmieszane	7, 20	3, 17	3, 17, 31	14, 28	12, 26	9, 23	7, 21	4, 18	1, 15, 29	13, 27	10, 24	8, 22
	Papier	13	10	10	7	5	2, 30	28	25	22	20	17	15
	Metale i tworzywa sztuczne	13	10	10	7	5	2, 30	28	25	22	20	17	15
	Szkoło	13	-	24	-	19	-	14	-	8	-	17	-
	BIO (w tym odpady zielone)	20	3	17	14, 28	12, 26	9, 23	7, 21	4, 18	1, 15, 29	13, 27	10, 24	22
Popiół	27	24	24	21	-	-	-	-	-	27	24	29	

**MASZ WPŁYW
NA OKOLICĘ!**

ROZLICZ PIT W GMINIE MICHAŁOWICE

**Zapewnij najlepszą
edukację młodym!**

Gmina Michałowice
pow. pruszkowski woj. mazowieckie

